

SEVGİ

HAZİRAN 2026 Sayı: 690

DÜNYASI

KUTSAL BİLGİLER
İNSANLARCA BOZULUNCA

Onur Başkanı:
Dr. Refet Kayserilioğlu

Sahibi ve Genel Yayın Müdürü:
Ayşegül Kayserilioğlu

Yazı İşleri Müdürü:
Güngör Özyiğit

Yayın Kurulu:
Güngör Özyiğit
Nelda Bayraktar
Hale Ürkmezgil

Haberleşme
ve Okur/Abone İlişkileri:
0535 455 42 23

Yönetim Yeri:
Hayri Eğmezoğlu Sk. İkizler Apt.
No: 8 D: 32 Erenköy - İst.

Baskı:
Piktorya Dijital
Maltepe - İstanbul

İÇİNDEKİLER

İyiliği Kendiniz İçin Yapınız 2
Dr. Refet Kayserilioğlu

Kutsal Bilgiler
İnsanlarca Bozulunca 8
Ahmet Kayserilioğlu

Olaylar ve Yorumlar 13
Güngör Özyiğit

Kuantum Mekaniği ve
Gözlemci Etkisi 16
Nihâl Gürsoy

Beynimiz 22
Seyhun Güleçyüz

Ağaçlar Topraktan Büyümez 31
Richard Feynman

Akış Egzersizi:
Katkıyı Görün 39
Çeviren: Nelda İnan

Gizli Merdiven 45
Canlı Kryon Celsesi
Çeviren: Emine Kayserilioğlu

Sevgili Dostlar

Sevmek, çok sevmek, gerçek sevgiyle sevmek, aşka düşmek, sevdalanmak... Sevginin aşama aşama kuvvetlenerek, derinleşerek girdiği hallerin bilebileceğimiz isimleri. Belki siz de katabilirsiniz aralarına bazı ekler. O her şeyi sevgisinden yaratmıştır elbette ama insanı bir başka yaratırken, sevgisinin en belirgin göstergesi olan iki değeri ayrıca vermiştir ona kendinden: Aklımızı ve gönlümüzü. Bizler öğrendiklerimizi, tecrübe ettiklerimizi, inandıklarımızı aktarırız sizlere. Ama asıl değerli olan sizlerin aklında ve gönlünde olan doğrular en kıymetlilerdir. Evet, sevgi... yalansız, doğru ve gerçek sevgi... merhameti, şefkati, saygısı olan sevgi... İçinde egoların avaz avaz bağırmadığı, kendinden önce yanibaşındakinin gönlünü görenlerin, "önce sen" diyebilenlerin sevgisi. Çok dile düşmüş, neredeyse içi boşalmış bir değerden söz ettiğimizi düşünmemelisiniz. Sevginin kaybolan nurunu yeniden bulup ortaya koymak, insanların işidir. Çünkü kaybedilmişse, yoksa ortada sevgi, insanlar kaybettiği içindir. Sevgiyi küçümsemek, hafife almak, onu sadece cinselliğin bir parçası gibi anlamak, onunla alay etmek, insanları avlamak için kullanmak namus eksikliğidir.

Aşka düşmek, aşık olmak sevginin en yoğun ve baş döndürücü bir şekilde yaşanmasıdır. O halde uzun süre kalmak Dünya şartlarında pek mümkün olamadığından ve Dünya bizi başka gailelerin içine çektiğinden zamanla o yoğunluk azalabilir. Maalesef bu durum aşkın gelip geçici bir tür körlük gibi görülmesine neden olur. Bunun daha derinden daha şiddetli ve sarsıcı hali ise sevdalanmaktır. Bu, bir insanın, Allah'ın sevgili kuluysa başına gelebilecek bir deneyimdir. Biz sevgiden varedilmiş, O'nun yeryüzünde Halife'si olabilecek şekilde nitelenmiş insanlar, yalansız, doğru ve gerçek sevmeyi öğrenmeli, aşkı yaşamalı, sevda içinde varolabilmeliyiz. O zaman gerçek güzelliğin ne olduğunu anlayabilir, görüşümüzü değiştirebilir, aslımızı bulabiliriz.

En Derin Sevgilerimizle

SEVGİ DÜNYASI

İnsanın gerçek değeri onun başkalarına yaptığı karşılıksız iyilik ve hizmetler ile ölçülür. Eğer insanlardan iyi bir karşılık gelirse onlar adına sevinmeliyiz. Gelmezse onların uyanmaları için dilekte ve çabada olmalıyız. Bütün peygamberlerin yaptıkları iyilikler devirlerinin insanlarınca anlaşılammıştır. Ve onlar çeşitli hücumlara uğramışlardır. Çünkü onların yaptıkları iyilikler yalnız bugünü değil, geleceği de içine alan ve devrim yapan iyiliklerdi. Çoğu insan ise yalnızca bugüne bakar.

Dr. Refet Kayserilioğlu

İyiliği

Kendiniz İçin Yapınız

NANKÖRLÜKLER OLAĞANDIR

Bir büyük kişiye: "Fulanca sizin hakkınızda çirkin sözler ediyor." demişler. Bu kişi: "Acayip" demiş "Benim ona hiç bir iyiliğim dokunmamıştı." Şu küçük, anlamlı konuşma nankörlüklerin olağanlığını dile getiriyor.

Pek çok kişi dert yanar: "İyilik yaptım da, karşılığında kötülük buldum" diye. Acaba gerçekten her zaman böyle midir? Öyle ise hiç iyilik yapmamalı mıyız? İyiliğin karşısında neden kötülük görülsün? Bu ilk bakışta insana çok ters geliyor. Genellikle İyilik gören kişi sevinçlidir, memnundur. Bazen teşekkür eder, bazen de etmez. Nitekim Hz. İsa 10 cüzzamlıyı birden iyileştirdiğinde bunların ancak bir tanesi ona teşekkür etmeyi akıl edebilmişti. Diğer dokuzu hiç bir şey demeden oradan sıvışmışlardı. Bu dokuz kişi nankör mü idiler?

Ben onları nankörlükle suçlayamıyorum. Genellikle insanlar kendilerine

iyilik yapılmasını, hizmet edilmesini olağan karşıyorlar da, en ufak bir zarar ve kötülük karşısında çok şaşırıyor ve feryadı basıyorlar. Bence bunun iki sebebi var. Birincisi: İnsanlar Yaradan'dan, O'nun düzeninden ve O'nun âlemlerinden sürekli olarak alıyorlar. Böylece almaya alışmış haldeler. Sonra ailerinden alıyorlar. Bu sebepten almak, karşılıksız almak, onlara olağan görünüyor.

İkincisi: Herkesin içindeki kendisine olan büyük sevgiden ileri geliyor. "Benim gibi bir kimseye, herkes ne kadar hizmet etse azdır" yolunda bir düşünce, çoğunluğun bilinçaltında yatıyor. Bu sebepten kendisine yapılan iyilik ve hizmetleri olağan karşılıyor. Yapılan kötülük, ya da ilgisizlik, saygısızlık karşısında büyük tepki gösteriyor, hayret ediyor. "Benim gibi birisine böyle bir şey nasıl yapılır?" diye içten veya açıktan dert yanıyor.

Oysa bir insanın gerçek değeri, onun başkalarına

yaptığı iyilik ve hizmetle ölçülür. Bir anlamda insan, yaptığı iyilik ve hizmetlerle değer kazanır. Falan aileden, milletten ve din-den olmak, güzel olmak, zengin olmak, çoğu kez insanın kendi gayret ve çabalarıyla olan işler olmadığı için o kişiye fazla değer katmazlar. Kendinizden, emeğinizden, paranızdan, canınızdan verebilmenizdir ki, sizin değerinizi artırır. Bunlar kendini, kendi çıkarını ikinci plana atabilmeyi gerektiren işlerdir. Vatanının kurtuluşu için canını ortaya koyan bir asker, bir milletin sefaletten kurtulması için çaba harcayan bir idareci veya politikacı, insanların uyanması, gerçekleri görmesi için kendi rahat ve huzurunu fedâ eden bir düşünür, hastasının şifası için kendini tehlikeye atan bir doktor, gerçek değerlerini ve üstünlüklerini ortaya koymuş kişilerdir. Onlar yaptıkları bu üstünlükler karşısında ömür boyu kendilerine teşekkür edilmesini, minnet ve şükran borcu beslenmesini beklerlerse çok şey kaybederler. Hem kendi

ruh değerlerinden kaybederler, hem yaptıkları iyilik, iyilik olmaktan çıkar, hem de beklediklerini bulamamanın üzüntüsünü çekerler.

Öyleyse iyiliği kendi ruh huzurunuz için ve Allah rızası için yapmalı, hiç bir karşılık beklememelisiniz. Eğer insanlardan iyi bir karşılık gelirse onlar adına sevinmelisiniz. "Bir kardeşim kendisine yapılan iyiliği takdir etti, idraki açıldı, gerçekleri görmeye başladı" diye. Eğer insanlardan hiç karşılık gelmezse onlar adına hayır dilemeli, bir an önce uyanmaları için dilekte bulunmalısınız. Ama mutlaka sabretmeli, sabırla beklemesini bilmelisiniz. Çünkü siz iyilikte devam ettikçe, bir gün mutlaka uyanacaklar, mutlaka gerçekleri göreceklere. Şayet iyiliğiniz karşısında kötülük görmüşseniz, o kişi için daha çok hayır dilemelisiniz. Çünkü o kardeşiniz henüz çok gerilerde demektir.

Eski devirlerde ruhsal yönden geri olanlar çoğunlukta idi. Ve o devirlerde iyiliğin karşısında kötülük

görmek olağandı. Bu yüzden yazımın başına koyduğum fıkra da o devirler için çok geçerli idi. İyilik edenlerin nankörlükler karşısında ümitsizliğe düşmemelerini salık veriyordu. Ama günümüzde iyiler çoğaldı. İyiliği takdir edenler, uyananlar arttı. Bugün iyiliği takdir etmeyenler için hayır dilemek, onların uyanması için hayır dilemek, onların uyanması için sabırla gayret harcamak ve onlara daha çok iyilikte bulunmak dönemi geldi. İyiler daha çok iyi olurlarsa, o kötülükleri de kolayca hayra çekebilirler ve uyandırabilirler. Çünkü çevrelerinde iyi örnekler arttı.

KÖTÜ GİBİ GÖRÜNEN BÜYÜK İYİLİKLER

Harun Reşid'in karısı bir gece çok garip bir rüya görüyor. Rüyasında bir orta malı kadın oluyor ve bütün erkekler üzerinden geçiyor. Dehşetle uyanıyor. İki gün utancından rüyasını kimseye açamıyor. Sonra güvendiği ve sırdaşı olan cariyesine açıyor. Cariye onu teselli

ediyor: "Bunda belki bilmediğimiz bir hayır vardır." diyor. Devrin en ünlü rüya tabircisine bu rüyanın anlamını sormaya karar veriyorlar. Rüneyi cariyeye kendisi görmüş gibi anlatıyor ünlü tabirciye. Rüneyi dikkatle dinleyen ünlü tabirci, gelen kadına kimin karısı olduğunu soruyor. O da cariyeye olduğunu söyleyince: "Bu rüneyi sen göremezsin kızım" diyor. "Bunu gören gelsin." Padişahın hanımı daha çok meraklanarak tabirciye gidiyor: "O rüneyi gören benim ve ben Harun Reşid'in karısıyım" diyor. Tabirci "Tamam" diyor. "Bu rüneyi ancak siz görebilirsiniz. Siz Bağdat'tan Medine ve Mekke'ye büyük bir su yolu yaptıracağınız ve o sudan bütün insanlar faydalanacak." Bu tabir padişahın hanımını çok etkiliyor ve o andan itibaren bu su yolunu gerçekleştirmek için varını yoğunu harcıyor. "Bu bana Allah'ın bir emri" diyerek bütün olanaklarını seferber ediyor. Ve o su yolu gerçekleşiyor. Bugün dahi var olduğu söylenen o su yolu böyle tarihi bir rüneye dayanıyor.

Kur'an'da ve Bizim Bilgilerimiz'de Hz. Musa ile Hızır'ın arkadaşlığından bahseder. Hızır, Hz. Musa'ya ters gelen ve kötülük gibi görünen üç büyük iyilik yapar. Hz. Musa onlara isyan eder; sonra Hızır'ın açıklamalarını duyunca mahcup olur, utanır. Hızır önce kendilerini taşıyan bir gemide bir delik açar, sonra sokakta oynayan bir çocuğu öldürür, sonra da kendilerine bir lokma ekmek vermeyen, üstelik hakaret eden kötü kişilerin yıkık duvarlarını onarır. Sonra da Hz. Musa'ya şöyle açıklar yaptıklarını:

“Hani seninle bir gemiye binmiştik ya. Ve ben, o gemide bir delik açıp, onun bir yere kadar gitmesini ve orada bir ölçüde batmasını sağladım. Çünkü o gemi gideceği yerden fazla yol alsaydı, büyük bir fırtına ortasında, hırsızların elinde yok olup gidecekti. Çünkü o gemi aslında beş fakir kişinin malı idi. Benim yaptığım iş, onu kurtaracak yere kadar götürdü”

Öldürülen çocuk için, seni Sevgisinden ve beni

Hayrından Vareden'den emir aldım. ***“O çocuk, koşa koşa gittiği yere bir hastalık götürmedeydi, farkına varmadan. Ve o çocuk, aslında ebeveyni için büyük kötülükler yapacak, gerçekten kötülük için var edilmişti.”***

Onardığım ***“...o duvarın altında büyük bir hazine gizli idi. O hazine aslında, sonradan insan kardeşlerine hayırlı olacak büyük bir kişinin malı idi. Onun haberi yoktu ondan. Duvar yıkılsa, eskiseydi ve meydana çıkardı o hazine, şimdi sana yiyecek vermeyenlerin eline geçirdi gerçekten.”*** İşte duvarı onararak hazinenin ona kalmasını sağlamış oldum.

Herkes Hızır gibi gizli geleceklere göremez elbette. Herkes kendi görebileceği noktaya kadar iyilik yapmak zorundadır. Ama sizin gördüğünüz gelecekteki iyiliği, bugün iyilik yaptıklarınız göremiyorlarsa, onlar size hücum edecekler, sizi kötüleyecekler, belki de size kötülük yapmak için harekete geçeceklerdir. İşte böyle ileriye ait büyük iyilik

yapmanın zorluğu, çetinliği buradadır.

Büyük öncü liderler için, büyük devrimciler için bu çeşit suçlamalar çok yapılmıştır. Atatürk için söylenemedik kötülük, yapılmadık iftira kalmamıştır. Hayatına kastetmek için suikastlar düzenlenmiştir. İnönü için yakın tarihimizde nelerin yapıldığını, nelerin söylendiğini çoğumuz biliyoruz. Atatürk'ün kehânet derecesine varan tahminleri doğru çıktıkça, o, anlayan insanların gözünde büyümüştür. Bütün peygamberlerin yaptıkları iyilikler devirlerinin insanlarınca anlaşılammıştır. Onlar çeşitli hücumlara ve hakaretlere maruz kalmışlardır.

Bizim Bilgilerimiz'de o gülyüzlüler için şöyle denmiştir: ***“Her zaman halka halka olmuştur, gülyüzlülerin gözlerinin altı, değişmeyen kaderlerinden. Çünkü hizmet için geldikleri, hizmetin değerini bilemezler, ondan.”***

İnsanlar çoğu kez bugünkü çıkarlarını düşünürler, yarınları göre-

mezler. Devrimler ve büyük atılımlar ise yarınları görebilen, ileri görüşlü kişilerce gerçekleştirilebilir. Hele onlar, Yaradan'dan emir alan, O'nun emrine harfi harfine uyan resüller, gülyüzlüler ise onların işi daha da zordur. Çünkü bazen Sevgisinden Vareden, Gülyüzlüye de çok ters gelen bir emir verebilir. O zaman gülyüzlü içi kan ağlayarak o emri uygular. Emri anlamadığı, kendi aklına ve mantığına ters geldiği için, kendisini kötülük yapıyorum sanabilir. Dışarının hücumu bir yandan, kendi vicdan azabı öte yandan, onu kısıkaca alıp sıklmaya başlar. Emre uymasa, isyan etmiş olacak Yaradanı'na, emre uysa azap içten ve dıştan dayanılacak gibi değildir. İşte gülyüzlülerin bir zorluğu da buradadır. Bunu herkese de söyleyemezler. O içlerindeki yangından ancak Yaradan haberdardır.

İYİLİĞİN ÖLÇÜSÜ

İyilik yapan kişi, bunun, karşısındaki kişi için gerçekten iyilik olduğundan iyice emin olmalıdır. Karşısındaki için iyilik,

onu bir dertten, bir sıkıntıdan, bir yoksulluktan, bir gerilikten, ya da bir bilgisizlikten kurtarma niteliğinde olmalıdır. İyiliği yapan kişi, kendi akıl ve vicdan terazisini devamlı elinde tutmalıdır. Çünkü bazen iyilik yapacağım derken kötülük de yapabilir insan. Mesela hastasını iyileştirmek için ona penisilin iğnesi yapan doktor, penislinin hastaya dokunup dokunmama çağını iyice hesap etmek zorundadır. İyice dikkat etmesine rağmen, istemediği ve beklemediği bir zararı verirse o hekime aslında suçlu diyebilir miyiz?

Burada hüküm vermek çok güçtür. İyi niyet gereklidir, ama yeterli değildir. Onun yanında tam bilgi, etraflı düşünce ve ince bir hesap da gereklidir. Karşınızdakinin durumunu, şartlarını, yapacağınız işin etkilerini de iyice hesap etmek zorundasınız. Bütün bunları yaptığınız halde de ters sonuç çıkmışsa, o zaman kendinizi suçlamayın, ya da başkalarının sizi suçlaması doğru olmaz. Ama iyilik yapan

iyi kişi, çıkan bu ters sonuçtan yine de çok üzülecektir. O üzüntüsü de onu hem manen, hem bilgi yönünden daha yükseltir, şüphesiz. Çünkü bu olayla o değerli bir tecrübe daha kazanmıştır. Eksiklerini görmüştür. Kendisini ve bilgisini daha yükseltmek gerektiğini duymuştur.

ANLIK TEPKİLERDEN SAKINMALISINIZ

Davranışlarınızı inandığımız doğrulara ve belli prensiplere bağlamanız çok gerekli olmaktadır. Aksi halde yapacağınız anlık tepkiler, sizi istemediğiniz sonuçlara götürebiliyor kolaylıkla. Nice iyi kişiler bunu yapmadıkları için ve işi olayların akışına bıraktıkları için bazı yanlışlara sürüklenmekten kendilerini alamamışlardır. Neleri yapmalıyız, neleri yapmamalıyız?

Bizim için her konuda en doğru davranış nedir? Bizim için hak olanlar nelerdir, hak olmayanlar nelerdir? İnsanlara yardımımız ne şekilde ve ne ölçüde olmalıdır. Meselâ fakirlere yardım

deyince sokaktaki bir dilenciye para vermeyi mi anlamalıyız? Yoksa gerçek fakirlere, çalışıp da iki yakayı biraraya getiremeyenlere mi yardım etmeliyiz? İyilik ne zaman iyiliktir? Bilginin hayatımızdaki yeri nedir? Sevgi bizim için nedir ve ne olmalıdır?

Bütün bu soruları kendi içinizde doğru olarak cevaplandırmaya çalışmalısınız. Vardığımız sonuçları olayların ve tecrübelerinizin ışığında yeniden gözden geçirmeli, gerekli rötuşları yapmalısınız. O zaman sizin belli prensiplerinizi ve belli bir hayat düsturunuz olur. Artık anlık tepkilerin hayatınızda yeri olmaz ve siz onların getireceği zarardan korunmuş olursunuz.

İyilik yapmak gerekli midir? diye bir soru da akla gelebilir. Elbette gereklidir, nasıl ki bize de iyilik yapılıyorsa öyle. Bize yapıldığı zaman nasıl memnun olduğumuzu, yapılmadığı zaman da nasıl üzüldüğümüzü görmektediriz. Yaradan'ın bize devamlı, karşılıksız verdiğini de bilmekteyiz.

Ona olan borcumuzu ancak kardeşlerimize vererek ödeyebiliriz.

Dünyada insanların yükselmesi de, mutluluğu da ancak karşılıklı iyiliklerle olur, Topluca insanlığın yücelmesi birbirimize yardımlarımızla gerçekleşecektir. Burada ruhen yükselmiş, tekâmül basamaklarının yukarılarına çıkmış kişilere daha büyük görevler düşüyor. Onlar iyilikte örnek olacaklardır. Karşılıksız vermenin, karşılık beklemeden iyilik etmenin örneğini göstermek zorundadırlar.

Karşılık beklemeden iyilik etmek, yapan kişi için, başlı başına bir övünç ve mutluluk kaynağıdır. Bunda karşılık beklendiği anda övüncü de, mutluluğu da azalmaya başlar. İyilik karşısında kötülük bulan kişi ise, yaptığı İyiliğin imtihanını vermektedir. Eğer bu durumda da iyiliğinden, insanlığından vazgeçmez de, yine hizmette devam ederse, o gerçekten karşılıksız verendir.

İyilik yaparken önce şu prensip kararını kendimize benimsetmeliyiz: "Ben bu

iyilikleri insanlığımın gereği olarak yapıyorum. Kendimi iyiliğe ve hizmete mecbur gördüğüm için yapıyorum. İyilik yapınca mutlu olduğumu, vazifemi yapmanın huzuruna ulaştığımı gördüğüm için yapıyorum. Başkalarının övgüsünü, beğenisini kazanmak için değil. Başkalarından karşılığında bir iyilik görmek ümidiyle değil. Onlardan minnettarlık beklemek için hiç değil, öyleyse iyiliklerim anlaşılmazsa ümitsizliğe kapılmayacağım. İyilik yaptıklarım bana kötülük yaparlarsa kırılmayacağım. Bileceğim ki, herkes ancak kendi bilgi seviyesinin şekillendirdiği mizacına uygun olarak davranabilir. Kötülerin, aslında bilgisiz ve geri kişiler olduğunu bilerek onlar için de hayır dileyeceğim. Onların uyanmaları için daha çok örnek olacağım."

Bunları benimseyerek iyilik eden kişinin mutluluğu hiç bir şeyle gölgelemez. O her zaman yücelen, her zaman huzur içinde olan ve mutlu olandır.

Kutsal Bilgiler İnsanlarca Bozulunca

Ahmet Kayserilioğlu, Psikolog

Geçen sayımızda 1941 doğumlu tanınmış İngiliz profesörü etolog ve evrimci biyolog Richard Dawkins'in "Tanrı Yanılgısı" kitabının incelemesine başlamıştık. Kitapta anlatılanların bana düşündürdüklerini de sizlerle paylaşacağımdan, ilk yazımda daha çok, bütün dünyada kökten dincilerin kendilerine ters gelen düşüncelere nasıl kin, nefret ve silâhla cevap verdikleri üzerinde durmuştum. Bu konuda kitaptan alıntıladığım şiddet örneklerinin yanı sıra; ülkemizde yaşadığımız toplu cinayetlerin, dinsel söylemlerle nasıl tezgâhlandığının geçmiş yıllardaki çarpıcı bir örneğini sizlere aktarmıştım. Ama asıl üzerinde durduğum ve ısrarla altını çizdiğim gerçek, bütün bunlardan çok daha önemliydi.

Dünyaya tek defa gelip gitmediğimizden, geçmiş hayatlarında inançlarını zirveye vardırılmış ve bunu davranışlarıyla kanıtlamış insanlar, bu yaşamlarında da yine doğru yolun yolcusu olmaktan bir an geri durmazlar. Akılları onlara ne söylerse söylesin, dilleriyle inançsızlıklarını sürekli tekrarlasalar bile; iyilikten, doğruluktan, çalışmaktan, bilgiden ve sevgiden ayrı yaşayamazlar. Çünkü ruhun kazandırdıkları kaybolmaz. Her yaşamda davranışlarımıza mutlaka kendi damgasını basar. Öyleyse "Ateist, komünist, dinsiz, Allahsız!.." diye sözlerine, yazılarına bakıp ağız dolusu küfürler, tehditler savurmadan önce insanları davranışları ile değerlendirmemiz en büyük ölçümüz olmalı. Öyle ya, kendileri bile bilmeseler hepimizden daha inançlı olanlar onlardır belki de!..

"Tanrı Yanılgısı" kitabı 10 bölümden oluşuyor. "Tanrı Kesin Olarak Neden Yoktur" başlıklı bölümü hariç, diğer 9 bölüm neredeyse Musevi ve Hristiyan dinlerinin tenkitleriyle dolu. Öyle anlaşılıyor ki, yazarın Tanrı inancını azaltan en büyük etken, bu dinlerin Kutsal Kitaplarındaki yanlışlar, ahlâk dışı öğütler, başta din kurucuları olmak üzere, dindarların yüzyıllar boyu sergileyebilecekleri edep dışı davranışlar, zûlûmler, savaşlar!..

Kitabın omurgasını oluşturan onda dokuzunu kaplayan ve pek çok aydın

kişinin de benzer düşünceleri ileri sürdükleri bu din konusu üzerinde elbette uzunca duracağız.

Paylaştığımız ve karşı geldiğimiz fikirler olacak şüphesiz. Ama suçlamaların, aşağılamaların yanına bile yaklaşmayacağız. Amacımız üzüm yemek bağıcı dövmek değil. Aydınlanmak ve aydınlatmak sadece...

İşe önce Kutsal Kitap eleştirileriyle başlamak en doğrusu olacak. Çünkü her şeyin temeli bunlarda.

TEVRAT VE İNCİL KUR'AN GİBİ DEĞİL

Müslüman bir ülkede yaşadığımız için Kutsal Kitap denince bizlerin aklına hemen Kur'an'ın gelmesi gayet doğal. Tanrı Yanılgısı'nın yazarı bir İngiliz olduğundan, doğruluğuna ve ahlâkiliğine asla güvenmediğini örnekleriyle sayfalar boyunca aktardığı âyetler, bizim Tevrat ve İncil olarak bildiğimiz, Musevi ve Hristiyan Kutsal Kitaplarından alınma. Kur'an'la hiçbir ilgisi yok. Batıda İslâm denince birçoklarının aklına Bin Lâdin, Humeyni, El Kaide, Taliban gibi isimler geldiğinden ve 1400 yıllık İslâm kültüründen habersiz olduklarından, Kur'an eleştirisi yapacak hiçbir birikimleri zaten yok.

Musevi ve Hristiyan Kutsal Kitaplarından yani Tevrat ve İncil'den söz edince, aklımıza Kur'an benzeri doğru- dan Tanrı katından vahiyle alınmış âyet-

lerin gelmesi de gayet doğal. Ama gerçek asla böyle değil. Musevilerin "Eski Ahit" diye adlandırılan kutsal metinlerinde peygamberlerin vahiyyle aldıkları bilgilerden başka, insanlar tarafından yazılmış pek çok tarihi olay da metinlere eklenmiş. Böylece 39 ayrı kitaba ulaşılmış ve hepsine birden "Kutsal Kitap" adı verilmiş.

Hristiyanların "Yeni Ahit" diye adlandırdıkları da öyle. En erken İsa'dan 90 sene sonra kaleme alınan Mat-ta, Markos, Luka, Yuhanna İncili diye

adlandırılan ve İsa'nın yaşamını anlatan 4 kitaptan başka; "Resûllerin (Havarilerin) İşleri", mektupları ve "Yuhanna'nın Vahyi" hepsi biraraya getirilerek oluşturulan 27 kitaba toptan "Yeni Ahit" veya "İncil" denmiş. Müslümanların Hz. Muhammed'in doğrudan vahiy ile aldıklarına "Kur'an", kendi söz ve davranışlarına "Hadis" ismi verilerek ikisinin kesinlikle birbirinden ayrılmasına özen gösterdiklerini biliyoruz. Tevrat ve İncil'in derlenmesinde bu çok önemli ayrımın asla yapılmamış olduğunu esefle görmekteyiz. Sonuçta kutsal metinler arasında, birbirine taban tabana zıt hükümlere, hattâ matematiksel, sayısal tutarsızlıklara sık sık rastlamamız da gayet doğal. İleride sırası gelince bunlar üzerinde kısaca duracağız.

KUTSAL KİTAPLARDAKİ BAZI ÂYETLER NE KADAR DOĞRU ve AHLÂKÎ?

Richard Dawkins kitabında kutsal metinlerden akla ve ahlâka aykırı pek çok âyet üzerinde sayfalar boyunca söz etmiş. Bunlardan az bir kısmını aynen alıntılıyorum. Bu âyetleri sıraladıktan sonra, yazarın bunlar üzerindeki yorumlarını ve itirazlarını kısaca aktaracağım. Yazarın katılmadığım düşünceleri sonraki yazılarımın konusu olacaktır. İşte yazarın kutsal

kitaplarda ahlâk dışı diye tanımladığı bazı âyetler:

Hız. İbrahim'in yeğeni Lût peygamber, görev yaptığı ülkede Sodom Gomora'da eşcinselliğin toplumsal bir âdet olmasının ve her türlü kötülüğün doğal karşılanmasının önüne geçemez. Ve şehrin ilâhi bir emirle çıldırtıcı bir ses ve yağmur gibi yağan taşlarla yok olmasından önce Tanrı'dan aldığı bir haberle 2 kızı ile birlikte şehirden uzaklaşır.

****** "Ve Lût Tsoar'dan çıkıp dağda oturdu. İki kızı onunla beraberdi... Ve büyük kızı küçüğüne dedi: 'Babamız kocamıştır ve bütün dünyanın yoluna göre yanımıza girmek için memlekette erkek yoktur. Gel babamıza şarap içirelim ve babamızın neslini yaşatmak için onunla yatalım.' Ve o gecede babalarına şarap içirdiler. Ve büyük kız girip babasıyla yattı... Ve vaki oldu ki, ertesi gün büyük kız küçüğüne dedi. İşte dün gece babamla yattım bu gece de ona şarap içirelim ve onunla yat... Ve küçük kız kalkıp onunla yattı. Ve Lût onlarla yattığını bilmedi. Lût'un iki kızı böylece babalarından gebe kaldılar. Ve büyük kız bir oğul doğurdu ve Moab ismini verdi. O Moabluların atası oldu. Ve küçük kız da bir oğul doğurdu adını Ben-Ammi koydu. O da Ammon oğullarının atasıdır." (Tekvin 19/30-38)

Musa'dan 300 yıl sonra Musevilerden düşmanlarla savaşta çok cesaret ve yiğitlikler göstermiş olan ve zaman zaman da Tanrı'dan yol gösterici bilgiler alan Yeftah çok ama çok garip bir adakta bulunur Tanrıya. Eğer Ammon oğullarını yenerse, evine döndüğünde kapıdan ilk çıkacak kişi Rab'be ait olacak. Yani onu öldürüp yakarak Allah'a kurban edecek. On emirden biri olan "Öldürmeyeceksin" emrine taban tabana zıt bir emir ama kutsal kitapta aynen böyle anlatılıyor. Sonu ise yürek parçalayıcı. Kapıdan ilk çıkan çok sevdiği biricik kızı olmaz mı?.. Ama adak adaktır. Sonu aynen şöyle:

** “Ve (kızı) babasına dedi. Bana şöyle yapılınsın. Beni iki ay bırak gideyim aşağı dağlara ineyim ve arkadaşlarımla beraber kızlığıma ağlayayım. Git dedi ve arkadaşlarıyla beraber kızlığına ağladı. Ve vaki oldu ki, iki ay sonunda babasının yanına döndü. Ve adadığı adağa göre yaptı. Ve İsrail’de âdet oldu. Her yıl kızlar Yeftah’ın kızı için yılda 4 gün yas tutmaya giderlerdi.” (Hâkimler 11/37-40)

** “Ve savaştan dönen yüzbaşılara, binbaşılara karşı Musa öfkeleni ve onlara dedi: Bütün kadınları sağ mı bıraktınız?.... Ve şimdi çocuklar arasındaki her erkeği öldürün ve erkekle yatmamış olan bütün kadın ve çocukları kendiniz için sağ bırakın.” (Sayılar 31/14-18)

Musa’ya bildirilen 10 emirden biri de Sebt günü (Cumartesi) dünya işleri için çalışmanın yasaklanmasıydı.

** “Ve İsrailoğulları çölde iken Sebt gününde odun toplayan bir adam buldular. Ve onu Musa ile Harun’un ve bütün topluluğun önüne getirdiler. Ve onu hapsedtiler. Ve Rab Musa’ya dedi: “O adam mutlaka öldürülecektir. Bütün topluluk ordugâhın dışarısında onu taşla taşılayacaktır.” Ve adamı ordugâhın dışarısına çıkardılar. Ve Rabbin Musa’ya emrettiği gibi taşılayıp öldürdüler.” (Sayılar 15/32-36)

Kutsal Kitap Tevrat’tan bu âyetleri aktaran Dawkins haklı olarak kalemini sivriltilir. Nasıl sivriltilmesin? Kendini bilmeyecek kadar sarhoş olup iki kızın-

dan çocuk sahibi olan bir Lût peygamber nasıl bir ahlâk örneği olabilir ki? Hattâ yazar kendini tutamayıp işi alaya dökerek “Eğer bu bozuk aile Sodom’un en ahlâklı ailesi ise, insan Tanrı’nın Sodom şehrini yerle bir etmesini nasıl anlayışla karşılayabilir?” der.

Bir marifetmiş gibi düşmanlarını alt ederse kapıdan ilk çıkacak kişiyi Tanrı’ya kurban etme adağında bulunan birini bugün kime örnek diye gösterebiliriz? Ve hem de sırf adağı yerine gelsin diye biricik kızını boğazlayan birini mi?

Ya bütün evli kadınların öldürülmesini, Sebt gününde çalıştı diye zavallı oduncunun taşlanarak can vermesini emreden peygamber Musa’ya ne demeli?!.. Yazar yine haklı olarak “Hayır, Musa çağdaş ahlâkçılar için iyi bir rol modeli olamaz.” diye söylenir. Üstelik bu emri Musa Tanrı’dan aldığına göre, günümüz insanı böyle bir Tanrı’ya nasıl inanabilir?

Yazar “Bütün bunlar sembolik ifadelerdir, gerçeklerle ilgisi yoktur” diyenleri de aynen söyle yanıtlar: “Seçilmiş metinlerin birer gerçeklik değil aynen sembolik olarak yorumlanması gerektiğini iddia etseler de bundan kurtulamazlar, ki bu onların en gözde taktikleridir. Hangi pasajların sembolik, hangilerinin gerçek olduğu hükmünü verirken kistasınız ne olacak?”

(Sayfa 233)

Gelecek sayıda:
Konumuzu sürdüreceğiz.

Olaylar ve Yorumlar

Güngör Özyiğit, Psikolog

Yaşam ve modern toplum da orkestra misali; herkesin kendi partiyonunu kendi enstrümanı ile çalışması, yani kendi işini görmesi gereken, iş bölümüne dayalı bir organizasyon değil mi?

Bir bayram günü Bodrum'un Karaincir koyunda, dostlarla birlikte güneşleniyoruz. Ve denizde rengarenk yelkenleri ile windsurf yapanları seyrediyoruz. İkide bir dengeleri bozulduğundan yelkenleri ile denize düşüyorlar. Sonra kalkıp, yelkeni de kaldırıp, rüzgâra göre ayarlamaya çalışıyorlar. Ve bunu başardıklarında keyifli bir şekilde yol alıyorlar, deniz üzerinde kızak gibi kayıyorlar. Onları ibretle izlerken sesli bir şekilde düşündüm ve “Bakın” dedim “Ne ilginç, şurada, gözümüzün önünde, eğer bakmasını bilsek bize bir mesaj var. Şu windsurf yapanlar, araçlarını doğa güçlerine karşı çıkacak yerde, onunla iş birliği yaptıklarında ve rüzgârı arkalarına aldıklarında ne güzel yol alıyorlar. Doğayla bütünleşmenin tadını çıkarıyorlar. Ne vakit ki rüzgâra ters düşüyorlar hemen devriliyorlar.

Böylece masmavi bir gökyüzünde, pırıl pırıl bir Akdeniz güneşinin aydınlattığı lacivert Bodrum denizi üzerinde rengarenk windsurf'leri seyretmenin zevki, özündeki anlamı, güzelliği ile de bütünleşerek yararlı bir sohbete yol açmış oldu.

HERKES KENDİ MELODİSİNİ SÖYLEMELİ

Yıllar öne, ilkokulda müzik öğretmenimiz, piyano eşliğinde bizlere bir şarkıyı iki sesli söyletmişti. Ve bu işi başardığımızda bunun zor bir şey olduğunu söyleyerek bizleri kutlamıştı.

Gerçekten çift sesle söylemek, iki ses arasında sürekli bir mücadeleyi ve dikkati gerektiriyordu. Zor olan seslerin birbirine karışmamasıydı. Zira her zaman seslerden birinin ötekini etkilemesi, şaşırtması veya büsbütün kendine uydurması tehlikesi vardı. O yüzden insanın çok dikkatli olması, başka sesin ayartmasına kapılmadan, yalnız kendi notasını düşünmesi lâzımdı. Yani her birimiz kendi melodimizden şaşmadan, kendi sesimizle söylemeliydik. Elbette bu güç bir işti ve başarıldığında kutlanması gerekiyordu.

Yaşam ve modern toplum da orkestra misali; herkesin kendi partiyonunu kendi enstrümanı ile çalışması, yani kendi işini görmesi gereken, iş bölümüne dayalı bir organizasyon değil mi? Başkaları hangi şarkıyı

söylerse söylesin, bizim kendi melodimizi kendi sesimizle, diyelim ki toplumdaki mesleğimizle söylememiz önemlidir. Ayrıca şarkının iki ya da daha çok sesle söylenmesi, anlatımı zenginleştirdiği gibi, müziğe herkesin kendi sesiyle katıldığı bir senfoni havası vererek coşkuyu artırır. Canlar bir olduğunda ise heyecan da gür olur.

İŞİNİ VE İNSANI SEVMEK

İnsanın toplum içinde yeri ve değeri yaptığı işle, hizmetle ölçülür. Ona rağmen insanlar işlerinden genellikle şikâyet ederler. İşlerini bir yük ve angarya gibi görürler. Oysa biraz düşünseler, yaşamların, rahatlarını ve gelişmelerini başka insanların çalışmalarına borçlu olduklarını anlarlar. Öyle ya, başkalarının yetiştirdiğini yiyip, diktiğini giyip, başkalarının yaptığı evlerde oturuyoruz. Edindiğimiz kültür de bize başkalarının yarattığı dil aracılığıyla, yine başkaları tarafından verilmiştir. İnsan böyle hep alıp, hiçbir şey vermeseydi, asalak biri olup, bu yükün altında ezilirdi. İnsanın yükselmesi, mutluluğu, aldıklarını vermesi, verdikçe verilecek çok şey olduğunu görmesi ve daha çok çalışıp daha fazla hizmet etmesiyle doğru orantılıdır.

İşini ve insanını seven için, hizmet bir külfet değil, tam tersine hizmet edilecek insanların bulunması bir nimettir. Çünkü bu topluma olan borcumuzu, ancak insanlara hizmet ederek, bizdeki iyi şeyleri onlara vererek ödeyebiliriz.

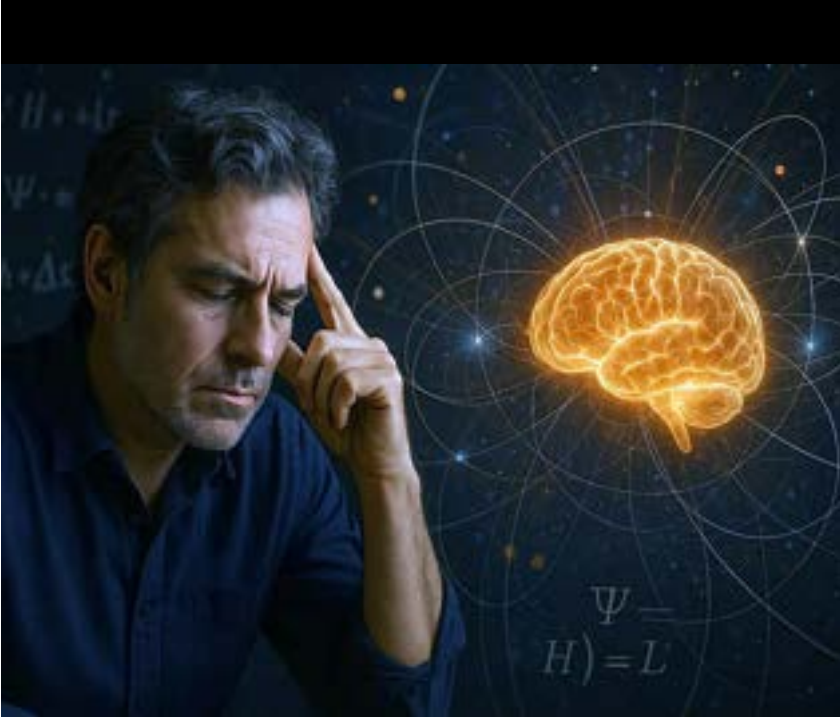
Bana bir psikolog olarak “Bütün gün insanların dertlerini dinlemekten sıkılmıyor musunuz?” diyenlere hep aynı yanıtı veriyorum: “Sıkılmıyorum, çünkü işimi seviyorum. Çünkü insanları seviyorum. Her birini kardeşim olarak görüyor, dertlerini paylaşıyor ve sorunlarını çözmeye onlara yardımcı oluyorum.”

12 yaşındaki bir küçük kız, 3 yaşındaki kardeşini sırtına almış, bir yokuşu tırmanıyormuş. Yanlarından geçen bir kadıncağız kızın haline acıyarak: “Bu arkadaki yük, sana ağır gelmiyor mu evladım” demiş. Kız şöyle bir durmuş, kadın tepeden tırnağa süzdükten sonra “Arkamdaki yük değil, benim kardeşim.” demiş.

Kuantum Mekanığı ve Gözlemci Etkisi

Derleyen: Nihâl Gürsoy

Klasik fizikte Dünya oldukça nettir. Bir cismin konumu ve hızı belirli, neden sonuç ilişkileri kesindir ve gözlemci varlığı sistem üzerinde belirleyici rol oynamaz. Ancak 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkan Kuantum Mekanığı, bu deterministik bakış açısını kökten sarsmıştır. Atom altı ölçekte yapılan deneyler, doğanın aslında olasılıksal bir yapıya sahip olduğunu ve gözlem sürecinin fiziksel sonuçları etkileyebileceğini göstermiştir.

KLASİK DÜNYADAN KUANTUM DÜNYASINA GEÇİŞ

Klasik fizik, özellikle Isaac Newton'un çalışmalarıyla şekillenmiş ve yüz yıllar boyunca evreni anlamamızda güçlü bir çerçeve sunmuştur. Bu çerçevede Dünya oldukça nettir. Bir cismin konumu ve hızı belirlenebilir. Neden - sonuç ilişkileri kesindir ve gözlemcinin varlığı sistem üzerinde belirleyici rol oynamaz.

Ancak 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkan Kuantum Mekaniği, bu deterministik bakış açısını kökten sarsmıştır. Atom altı ölçekte yapılan deneyler, doğanın aslında olasılıksal bir yapıya sahip olduğunu ve gözlem sürecinin fiziksel sonuçları etkileyebileceğini göstermiştir.

GÖZLEMCİ ETKİSİNİN TEMEL TANIMI

Gözlemci Etkisi, bir kuantum sisteminin ölçülmesi sırasında, bu ölçümün sistemin durumunu değiştirmesi olgusudur. Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta vardır. Bu etki yalnızca ölçüm cihazının fiziksel müdahalesi değildir, aynı zamanda sistemin olası durumlarının belirli bir sonuca indirgenmesiyle ilgilidir. Bu bağlamda gözlem, pasif bir eylem değil, aktif bir fiziksel süreçtir.

Gözlemin kuantum mekaniğinde neden pasif bir bakış değil, aktif bir fizik-

sel süreç olduğunu anlamak için, doğrudan gözün nasıl çalıştığına bakmak oldukça öğreticidir. Çünkü gözle görmek aslında çok sayıda fiziksel etkileşimin ardışık olarak gerçekleşmesidir.

Bir nesneye baktığında, o nesneden ya da üzerine düşen ışıktan yansıyan fotonlar gözüne gelir. Bu noktada şu önemli süreç gerçekleşir:

* Fotonlar, gözün arkasındaki retinaya çarpar

* Retina içinde bulunan ışığa duyarlı moleküller bu fotonları soğurur

* Bu soğurma sırasında molekülün fiziksel durumu değişir.

Burada konumuz açısından belirleyici olan nokta ise nesneye bakmadığımız halde, nesneden gelen parçacıklarla fiziksel olarak etkileşime girmemizdir. Bu durum, gözlemci etkisinin temel mantığıyla birebir örtüşür.

Retinada bulunan rodapsin adlı molekül, tek bir fotonu bile algılayabilir. Süreç şöyle işler:

* Bir foton moleküle çarpar

* Molekülün yapısı anında değişir (izomerizasyon)

* Bu değişim kimyasal bir zincir reaksiyonu başlatır

* Elektrik sinyali oluşur ve beyne iletilir.

Bu ilk adım, yani fotonun soğurulması aslında kuantum düzeyinde bir

olaydır. Bu noktada foton artık yoktur, soğurulmuştur ve sistem geri döndürülemez bir şekilde değişmiştir. Yani gözlem, sistemi geri dönüşsüz olarak dönüştüren fiziksel bir süreçtir.

Bu durum, çift yarık deneyiyle de bağlantılıdır. Çift yarık deneyinde, bir dedektör konularak hangi yarıktan geçtiğini görmek için bakıldığında da olan şey tam olarak budur.

Elektron ya da foton dedektörle etkileşir, bu etkileşim onun kuantum durumunu değiştirir.

Süper pozisyon bozular. Senin gözün aslında dedektör gibi çalışır. Eğer doğrudan bir ölçekte bir sistemi gözlemleyebilseydin, gözün de aynı etkiyi yaratırdı.

Bir sabun köpüğünü düşünelim; uzaktan baktığımızda onu görürüz ama dokunursak patlar. Kuantum dünyasında bakmak, çoğu zaman dokunmak gibidir. Çünkü bilgi edinmek için mutlaka bir etkileşim gerekir.

Fizikte, bilgi edinmenin tek yolu etkileşimdir. Bunun nedeni, bilgi taşıyan şeyler (fotonlar, parçacıklar) fiziksel varlıklardır. Bu varlıklar, ölçüm cihazına veya göze çarpmadan bilgi veremez. Dolayısıyla etkileşimsiz gözlem diye bir şey yoktur. Bu nedenle, kuantum mekaniğinde gözlem pasif bir izleme değil, sistemin bir parçası hâline gelme sürecidir.

Kısaca özetlersek; fotonların gözle etkileşmesi etkileşim, sistemin değişmesi değişim, değişim ise kuantum durumunun belirlenmesidir. Yani gözler sadece bilgi alan organlar değil, fiziksel olarak olaya katılan bir sistemdir.

Konuyu bir adım daha derinleştirerek, gözlemede sadece fiziksel etkileşim yeterli mi, yoksa bilinç de gerekli mi? sorusu, kuantum mekaniğinin en tartışmalı konularından biridir. Sorunun kökeninde ölçüm problemi vardır. Çünkü Kuantum Mekaniğinde sistemler dalga fonksiyonu ile tanımlanır ve bu fonksiyon tüm olasılıkları içerir. Ancak ölçüm yaptığımızda tek bir sonuç elde ederiz. Burada bir geçiş problemi ortaya çıkıyor.

“Olasılıklardan tek bir gerçeğe nasıl geçiyoruz?” sorusu ışığında ortaya çıkan ölçüm problemi, bilinç tartışmasını devreye sokar.

Bazı erken dönem fizikçiler, özellikle Eugene Wigner, şu fikri ortaya koymuştur. Dalga fonksiyonu, ancak bilinçli bir gözlemci tarafından çöker. Bu görüşe göre:

Dedektör ölçüm yapabilir ama sonuç gerçekleşmiş sayılmaz, tâ ki bir bilinç onu fark edene kadar. Bu fikir; “Wigner’in Arkadaşı” deneyinde ele alınır.

Bir laboratuvarda arkadaşın ölçüm yapıyor, sen dışarıdasın. Arkadaşın sonucu görüyor ama sen görmüyorsun.

Soru şu: Sistem ne zaman gerçekleşti? Arkadaşın gördüğünde mi? Sen öğrendiğinde mi?

Bugün çoğu fizikçi bu görüşe mesafelidir. Modern yaklaşım şudur: Bilinç gerekli değildir, fiziksel etkileşim yeterlidir. Bu görüş özellikle Dekohorens teorisiyle desteklenir. Dekohorens şunu söylemektedir:

Bir kuantum sistemi çevresiyle etkileşime girer. Bu etkileşim süper pozisyonu dağıtır. Sistem artık klasik gibi davranır.

Örnek verecek olursak bir elektron hava molekülleriyle etkileşir, ya da bir foton bir yüzeye çarpar. Bu etkileşimler sonucu süperpozisyon pratikte yok olur. Yani, kimse bakmasa bile süreç gerçekleşir. Bilinç devreye girmeden sonuç ortaya çıkar. Burada çok önemli bir ayrım var. Fiziksel gerçeklik etkileşimle belirlenir, bizim bilgimiz sonradan oluşur. Yani sen bakmadan önce süreç tamamlanmıştır. Sen sadece sonucu öğrenirsin.

İnsan, “düşüncelerimiz gerçekliği yaratır”, “evren, bilinçle şekillenir” gibi popüler yorumlara rağbet etmekle birlikte bunlar bilimsel olarak desteklenmiş sonuçlar değildir. Kuantum sistemleri, gözlemlenmeden önce süperpozisyonadadır.

* Ölçüm, fiziksel etkileşim yoluyla sistemi değiştirir.

* Bilinç, bu süreç için gerekli değildir.

Belki de en doğru yaklaşım; evren bizim gözlemimizle var olmuyor ama onu anlamamız gözlem yapmamıza bağlı oluyor demektir.

DALGA-PARÇACIK İKİLİĞİ ve DENEYSEL TEMELLER

Kuantum Mekaniğinin en çarpıcı özelliklerinden biri Dalga - Parçacık ikiliğidir. Bu kavram; parçacıkların hem dalga hem parçacık gibi davranabildiğini ifade eder. Bu durumun bilinen en deneysel kanıtı, Çift Yarıklı deneyidir. Deneyi ayrıntılı olarak incelersek; bir elektron ya da foton kaynağından çıkan parçacıklar, üzerinde iki dar yarıklı bulunan bir engelden geçirilir ve arkasındaki ekranda bir desen oluşturur. Gözlem yapılmadığında, parçacıklar dalga gibi davranır ve girişim deseni oluşturur. Gözlem yapıldığında ise; parçacıklar belirli bir yarıktan geçer ve klasik parçacık davranışı sergiler. Bu sonuç, gözlem eyleminin fiziksel gerçekliği doğrudan etkilediğini gösterir. Bu nedenle Kuantum Mekaniği gözlemi, pasif bir izleme değil, sistemin bir parçası hâline gelme süreci olarak ele alır. Bu durum, dalga fonksiyonunun neden ölçümle birlikte çöktüğünü anlamamıza yardımcı olur.

Feynman’a göre ise parçacıklar tek bir yol izleme, tüm olasılıkları aynı

anda dener. Ölçüm yapıldığında bu zenginlik kaybolur. Bunu klasik mantıkla açıklayamazsın, “Elektron gerçekten ne yapıyor?” sorusu tam olarak cevaplanamaz ama matematik doğru sonucu verir. Neden sorusuna takılma. Nasıl hesaplanır sorusuna odaklan çünkü kuantum Mekaniği farklıdır, klasik dünyaya benzetmeye çalışılmamalıdır.

SÜPERPOZİSYON ve OLASILIK GERÇEKLİĞİ

Kuantum sistemlerinin temelinde Süper pozisyon ilkesi yer alır. Bu ilkeye göre bir sistem, ölçüm yapıldıkça kadar tüm olası durumların birleşimi halindedir. Bu durumu anlatmak için Türkçeye çevrilmiş birçok popüler bilim kitabında şu benzetmeler kullanılır. Bir müzik akorunun tek bir nota değil, birden fazla notanın birleşimi olması gibi. Ya da bir ışığın aynı anda birden fazla yolda ilerlemesi gibi. Ölçüm yapıldığında ise bu çoklu durum tek bir sonuca indirgenir.

DALGA FONKSİYONU ve ÇÖKME PROBLEMİ

Kuantum sistemleri matematiksel olarak dalga fonksiyonu ile tanımlanır. Bu fonksiyon, sistemin tüm olası durumlarını içerir. Ölçüm anında yaşanan değişime, “Dalga Fonksiyonunun Çökmesi” denir. Bu kavram, özellikle Werner Heisenberg ve Niels Bohr’un geliştirdiği Kopenhag yorumu çerçevesinde açıklanmıştır.

BELİRSİZLİK İLKESİ ile İLİŞKİSİ

Heisenberg Belirsizlik İlkesi, bir parçacığın konumu ve momentumunun aynı anda kesin olarak bilinmeyeceğini ifade eder. Bu ilke, gözlemci ilkesiyle doğrudan ilişkilidir çünkü: Ölçüm yapmak için sisteme müdahale edilir. Bu müdahale sistemin diğer özelliklerini değiştirir. Dolayısıyla bilgi edinmekle sistemi bozmak arasında kaçınılmaz bir ilişki vardır.

SCHRÖDİNGER’İN KEDİSİ ve AKRO ÖLÇEK PROBLEMİM

Erwin Schrödinger tarafından ortaya atılan Schrödinger’in Kedisi, Kuantum Mekaniğinin mikroskobik dünyaya uygulanmasının yarattığı paradoksu gösterir. Bu deney, kuantum pozisyonunun gündelik pozisyonlara uygulanmasının ne kadar tuhaf sonuçlar doğurabileceğini ortaya koyar. Aşağıdaki örnek bu görüşü anlamamıza yardımcı olacaktır. Telefonuna bir mesaj gelmiştir, iyi veya kötü bir haber olabilir. Sen açana kadar içeriğini bilmiyorsundur. Klasik bakış, mesaj zaten bellidir, sen içeriğini bilmiyorsundur. Kuantum benzetmesi, mesaj sen okuyana kadar iki olasılığın bileşimi gibidir. Sen açtığın anda tek bir gerçeklik seçilir. Bu örnek, kuantum süper pozisyonunun gündelik nesnelere uygulandığında ne kadar tuhaf sonuçlar doğurabileceğini gözler önüne serer.

Schrödinger’in kutu içindeki kedisi şunu söyler: Kedi kutu açılıncaya kadar

hem canlı hem ölüdür. (Süper pozisyon), Richard Feynman ise duruma şöyle yaklaşır. Matematik bunu söylüyor ama bunu klasik mantıkla hayal etmeye çalışma. Feynman, gerçekten “Kedi aynı anda iki durumda mı?” sorusuna takılmaz, onun yerine şunu söyler: “Doğa böyle davranıyor. Kabul et ve hesapla.”

Schrödinger’in Kedisi, aslında gündelik hayatta birebir karşılığı olmayan bir durumdur. Çünkü makro dünyada nesnelere aynı anda iki zıt durumda bulunmaz.

Kuantum Mekaniği fiziksel bir teori olsa da, ortaya koyduğu sonuçlar doğrudan felsefi sorulara dokunur. Hattâ birçok fizikçi, Kuantum teorisinin asıl sarsıcı tarafının matematiği değil, gerçeklik anlayışımızı zorlaması olduğunu söyler. Kuantum mekaniğinin felsefi olarak ne söylediğini daha doğrusu hangi düşünce alanlarını açtığını, anlaşılır bir şekilde söylemeye çalışırsak, Kuantum Mekaniğinin en net olarak söylediği felsefi açılım şu olabilir... Gerçeklik, düşündüğümüzden daha az kesin, daha çok ilişkisel olabilir.

Kaynakça:

- * “Zamanın Kısa Tarihi”
Stephan Hawking
- * “Gerçeklik Nedir?”
Carlo Rovelli
- * “Kuantum Evreni”
Brian Cox
- * “Kuantum Mekaniği”
Richard Feynman

Beynimiz

Derleyen: Seyhun Güleçyüz

Beyin; bedenin çalışmasını sağlayan, yöneten milyarlarca hücresiyle birlikte bizim dünyada yaşamamıza sebep olan en önemli organımız. İnsandaki bu organ, bizi biz yapan ve bedenimizin tüm sistemlerinin genel koordinatörü konumundadır. Beyin çalışırken kurallarını, değişmez prensiplerini sadece bir organa göre değil, farklı sistemlere göre farklı farklı uygular. Sistemler arasında ayrımcılık yapmaz.

“B

eden size emanettir, onu iyi kullanın.” diyen bir bilgenin söylediklerinden yola çıkarak, bedeninin büyük işler

yapan ve en az bilinen ve en önemli organı olan beyin hakkında, yaşamımız için taşıdığı anlamı irdelemek, onun ve bizim biyolojik olarak farklı bir canlı olmamızın ne anlama geldiğini değerlendirmek için yola koyuldum.

Beyin bilimi çok önemli, çünkü kafatasının içinde bulunan bu bilgisayara benzetilen beyin; çalışmasından yararlandığımız bu algısal düzeneğin hem kararlarımıza hem düşüncelerimize ve günlük yaşantımıza nasıl biçim verdiğini anlamak istedim. Burada bana yol gösterici olacak danışman da hem bilim hem de Bizim Bilgilerimiz olacak.

Beyin; bedenin çalışmasını sağlayan, yöneten milyarlarca hücresiyle birlikte bizim dünyada yaşamımıza sebep olan en önemli organımız. Akıl ve ruh olmadan yani onu bir yöneten olmadan bunların hiçbirini yapamayacağını biliyoruz. İnsandaki bu organ, bizi biz yapan ve bedenimizin tüm sistemlerinin genel koordinatörü konumundadır. Beyin çalışırken kurallarını değişmez prensiplerini sadece bir organa göre değil, farklı sistemlere göre farklı farklı uygular. Sistemler arasında ayrımcılık yapmaz. Yani; “her şeyin temelinde O’nun emriyle gizlenmiş ince bir düzen duran hak ve adalet

vardır. Her şeyin temelinde madde, fizikte her yerde, her zaman. İşte asıl güç odur” diyen Bizim Bilgilerimiz tüm evrendeki sistemlerin beyin de dahil hak ve adalet temelinde denge bazlı bir sistemle çalıştığını vurgulamaktadır.

Gelelim beynin yapısına: İnsan beyni ortalama 1200-1400 gramdır. % 78’i sudan, % 10’u yağdan ve % 8’i de proteinden oluşmaktadır. Beynin ağırlığı kişiden kişiye değişebilmektedir. Beyin kafatası içindedir. Beyni koruyan kafatası 235kg’lık dirence dayanabilecek şekilde dayanıklıdır. Kafa içi boşluğunu dolduran, üç kat beyin zarı ile örtülü, beyaza yakın gri renkli, iki yarıküreden oluşan üzeri girintili (sulkus) çıkıntılı (girus) organdır. Sağ yarım küre vücudun sol, sol yarım küre de vücudun sağ tarafını yönetir.

Yapılan araştırmalarda insan beyninin ağırlığıyla işlevi arasında ilişki görülmemiştir. Ağırlığı ve hacmi ne olursa olsun her beyin, aşağı yukarı aynı sayıda nöron ve sinapsa sahiptir. 20 yaşından sonra beyin kütlesi her yıl 1 gr azalır. Nöronlar ölüp yenilenmedikçe beyin küçülür. Beyin işlevlerini sürdürebilecek çok sayıda nöron olduğu müddetçe bu küçülme önemli değildir. Beyin 100 milyar sinir hücresi (nöron) ve trilyonlarca “glia” denilen destek hücrelerinden oluşur. Beyin hücrelerinin (nöron) yapısı ve fonksiyon bakımından on binden fazla çeşitlemeleri olduğu tahmin edilmektedir. Nöronlar, çevresel değişimleri

algılar, bunları diğer nöronlara iletir ve algılamalara göre vücut tepkilerini yönetirler. Beynin çoğunluğunu oluşturan glia hücreleri ise, nöronları birarada tutar, beslenmelerini sağlar ve nöronların dışındaki zararlı maddeleri süzer.

Kimyasal olarak, beyin başlıca yapı maddesi proteindir. Beyin hücrelerinin sürekli olarak oksijen ve glikoza gereksinimleri vardır. Çünkü sinir faaliyetinin enerjisi glikozun (bir basit şeker) oksijenle yanmasından sağlanır. Beyin oksijensiz ya da glikozuz kalırsa çalışmaz ve hücrelerinde hasar oluşur. İnsan beyni, aç ve hareketsiz kişilerde kan şekerinin yaklaşık %60'ını tüketir. Yani beyin, oksijensizliğe en duyarlı organdır. Toplamda insan vücudunun ağırlığının % 2'sini kapsayan beyin, kanın ve oksijenin % 20'sini kullanır.

Beynin dakikada yarım litre kana ihtiyacı vardır. Beyine sürekli kan gelmek zorundadır. Eğer kan gelmezse bilinç hemen yok olur ve beş dakika içinde geri dönüşü olmayan hasar meydana gelir. Vücuttaki birçok sistemin kontrolü temelde beyin tarafından sağlanır. Beyin, devre dışı kalırsa, yani beyin ölümü durumunda kas kontrolü yok olur, solunum durur ve tüm refleksler kaybolur. Buna ek olarak kısa süre içerisinde kalbin çalışması da durur. Beynin ölmesi demek kişinin ölmesi demektir. Lâf aramızda Tanrının varlığından şüphe edenlerin bu bilimsel bilgiler ışığında bir kere daha Yaradan'ı düşünmelerini rica ederim.

Buradan da anlıyoruz ki beyin sürekli bilgi işlemekte, ona gelen komutları eş zamanlı olarak belli bölgelere yollamaktadır. İşlevsel bütünlüğü sağlamaktadır. Dolayısıyla beyin yüzde ifadeyi ölçülmesi yerine, her bölümün ve bu bölümlerin görevlerinin entegrasyonuna ve önemine vurgu yapmak doğru olur. Beyin hücrelerinin çalışma temposu yüksek olduğundan dinlenmesi ve gün içinde oluşan yorgunluğun giderilmesi için gerekli olan, uykudur. Beyin için yeterli kabul edilen uyku 7-8 saattir. Uyku insanın enerjisini geri kazanması için gereklidir. Hücrelerin onarılmasını ve beyin bilgileri işleyip yapılandırmasını sağlayan, dış uyarılara karşı insan tepkisizliğinin arttığı doğal geçici döngüsel bir bilinçsizlik halidir uyku. Uyku esnasında beyin enerji depolar, hormon seviyelerini düzenler. İnsanın uykuda beden ısısı düşer, nefes hızı azalır, yavaşlar ve kasları gevşer. İnsan uykuda bilinçli değildir. Yani "Siz, siz değilsinizdir." Uyandığınızda tekrar bilinçli olacağınızdan siz olursunuz. Uyku insan ömrünün üçte birini kapsayan sağlıklı olması için en elzem olan bir restorasyon sürecidir.

Beyin Dokusu:

Gri Madde: Beyinde bir çok yerde bulunurlar ve hayatı işlev görürler. En çok hafıza, duygular, konuşma, duyuşsal algı ve kas kontrolü gibi çok önemli bölümleri yönetirler. Beyaz maddeden farklı olarak miyelinsiz aksonlar (lifler) içerirler.

Beyaz Madde: Miyelin adı verilen yağlı bir kılıfla kaplı sinir liflerinden (aksonlar) oluşan ve beynin farklı böl- geleri arasında hızlı iletişim sağlayan ve beynin %50'sini oluşturan yapısal ağdır. Beyin fonksiyonlarının koordi- nasyonunda önemli rol oynar.

Bu kadar güçlü ve eksiksiz donanmış beyin sahibi insan dünyaya geldiğinde yine de beyinsel olarak tamamlan- mamış olarak doğar. Bu yüzden yeni doğmuş bebek insan çok acizdir. Ayrıca başında kemiksiz yumuşak bir kısımla doğar. Çünkü insan yavrusu doğarken dar bir doğum kanalından geçip hayata başlaması için belli ve sınırlı bir kafa hacmine sahiptir. Bu yüzden beyinde bu kafatasında tepede kafa kemik- lerinin üst üste binerek geçişi kolay- laştırmasını sağlayan “Bıngıldak” adı verilmiş yumuşak kısım vardır. Bıngıldak beynin gelişimine yer açarak beynin büyümesine imkân tanır ve beyni olası darbelere karşı korur. En geç bir sene içinde kemikleşerek kapanır.

Bebeklerin ve çocukların gelişimin- de duygusal yakınlık, yani sevgi en büyük ve güçlü gelişme faktörüdür. 1966 yılında Romanya Devlet Baş- kanı Çavuşesku nüfusun artması için beş çocuktan az çocuğu olanlardan vergi almaya başlamıştır. Böylece doğum oranı fırlamış ama aileler çocuklarının bakım masrafını karşıla- yamaz olmuş. Çözüm olarak bu aileler evlatlarını devletin açtığı yetimhanelere vermişlerdir. Kısa bir zamanda

yetimhanelerde büyüyen çocuk sayısı 170.000 olmuştur. Ne yazık ki; bu çocuklar sağlıklı beslenseler de ailelerinin sevgisiyle ruhsal olarak beslenmediklerinden hem ruhsal hem bedensel olarak gelişmemişlerdir. “Sevgi her ruhun gıdasıdır” der Bizim Bilgilerimiz.

Bu sevgisiz gelişen çocuklarla ilgili çalışmalara biraz geç başlansa da 1989 yılında Boston Çocuk Hastanesi Bölümü öğretim üyesi Dr. Charles Nelson’un bizzat Romanya’ya giderek yaptığı araştırmalar sonucu ortaya çık- mıştır. Dr. Charles Nelson’un dediği gibi, sevgi dolu korumacı bir ortam ve şefkatin gelişmekte olan bir çocuğun beyni için çok gereklidir. Çünkü insan doğduğundan itibaren çevresinden etki- lenir. Ailesiyle kâinatın en büyük gücü sevgi alışverişine başlar. Bu yüce enerji onun ruhsal, bedensel ve akıl olarak gelişmesine, kişiliğinin oluşmasına hızlı bir şekilde olgunlaşmasına sebep olur. Ama kendi başına bırakılan bir çocuk hayatta yaşarken çok zorlana- caktır. Çünkü gelişmesi yavaş veya eksikli olacaktır.

Çocuklarda ilk beş yıl çok önemlidir. Karakterinin temeli oluşur. Çevresin- den çok çok bilgi alır, öğrenir, beynin içi impluslarla tıka basa dolar.

Hayvanlara baktığımızda, söz gelimi yunuslar, daha doğar doğmaz yüzmeye başlarlar. Zürafa ve fil yavruları doğ- duktan bir iki saat sonra ayakta dur- mayı öğrenirler. Yumurtadan çıkan

civciv hemen yürümeye başlar. Tüm memeli hayvanlarda bingıldak vardır ve hayvan yavrularının büyük oranda önceden programlanmış bir şablona göre işleyen beyinleri vardır. Önceden programlanmış bir beyinle doğma stratejisi, hayvanlara ekosistem içindeki belirli bölgelerde işe yarar. Dolayısıyla hayvanlar dünyada kendi programlarına uygun ortamlarda yaşarlar. Başka ekosistemlerde yaşamazlar. Böylece farklı ekosistemlerde farklı yapıda hayvanlarla karşılaşırız. Hiç Ekvator bölgesinde yaşayan kutup ayısı gördünüz, duydunuz mu? Ama kutuplarda yaşadığı gibi Ekvator bölgesinde de yaşayabilen insanlar vardır. Çünkü insan beyni yaşamsal deneyimlerin ayrıntılarıyla sürekli olarak yeniden biçimlenebilir.

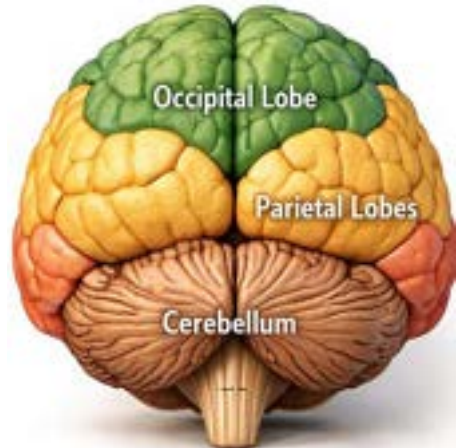
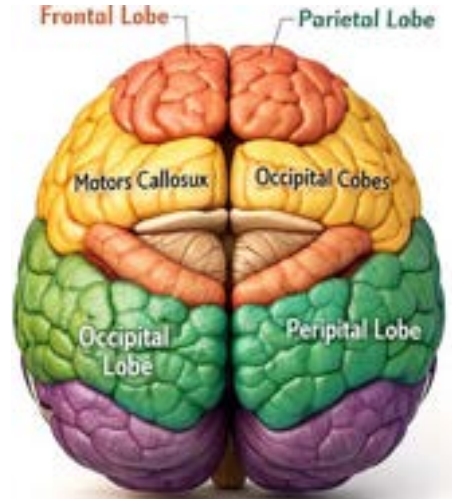
Dönelim kaldığımız yere yani çocuklara: Çocuk ve yetişkinlerdeki beyin hücreleri sayısı aynıdır. Yalnız zekâ herkeste bir, akıl herkeste vardır. Böylece akıl sürekli gelişir, akıl engellemez bir güçtür. Ama yeni doğmuş bebeğin sinir hücreleri birbirinden oldukça farklı ve bağlantısızdır. Aslında bebekler iki yaşlarına kadar aldıkları duygusal bilgilere bağlantılı olarak, nöronları birbirleriyle hızlı biçimde bağlantı kurmaya başlar; öyle ki bebeğin beyinde saniyede iki milyon yeni bağlantı yani snaps oluşur.

İki yılın sonunda bebekteki snapsların sayısı yüz trilyonu aşar ve yetişkinlerin snaps sayısının iki katına çıkar. Bu snaps miktarı bebeğin ihtiyacından

fazladır ve yaşı ilerledikçe kullanılmayan bağlantılar yani %50 snaps kaybolur. Buna nörolojide BUDAMA denir.

Beyin, İşlevlerine Göre Dört Farklı Loba Ayrılır.

Frontal Lob: (Alın Lobu) Beynin en ön kısmıdır. Karar verme, planlama, çözme, kişilik, duygu kontrolü, irade,

hareketler ve konuşma gibi üst düzey bilişsel işlevleri yönetir.

Parietal Lob: (Yan Lob) Frontal lobun arkasında bulunur. Dokunma, sıcaklık, ağrı gibi duyu organlarından gelen bilgileri birleştirmede önemli rol oynar. Ayrıca nesnelerin kullanılması ve bazı mekânsal görüş işlemlerinde parietal lobun kimi bölümleri rol alır.

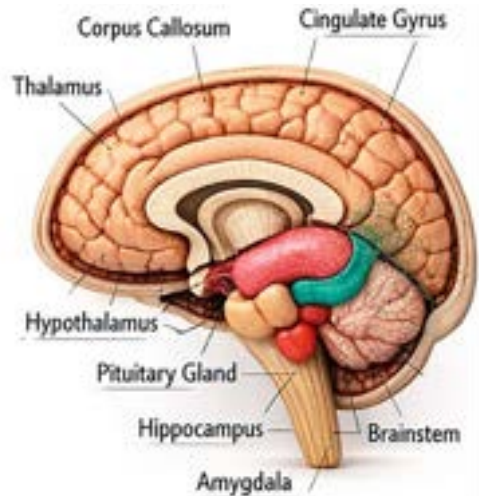
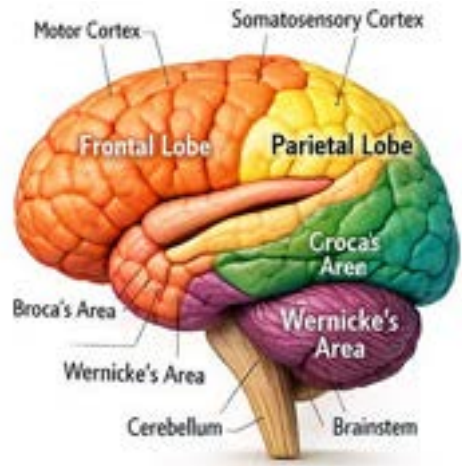
Temporal Lob: (Şakak lobu) Beynin yan taraflarında, şakakların arkasında yer alır. Ses ve kokunun algılanması, aynı zamanda da yüzler, mekânlar gibi karmaşık uyarıların işlenmesi bu lob tarafından sağlanır.

Oksipital Lob: (Arka Lob) Beynin en arka kısmıdır, renk, şekil ve hareket algısını yönetir. Görme duyusuyla ilgili bilgilerin işlendiği lobdur. Hafif zarar görmesi halüsinasyonlara sebep olur.

Serebellum: (Beyincik) Duyu organlarından gelen bilgilerle hareketi ilişkilendirir. Bu lob özellikle dengenin sağlanmasında önemli rol oynar. Kişinin yürümesi, koşması, dengede durması, koordinasyon yeteneğinin gelişmesinde etkilidir. Beyinde ayrıca Insular lob vardır: Temporal ve Frontal lobların derinliklerindedir. Tat alma, acı hissi ve bazı duygusal süreçlerle ilişkilidir. Beyinde bir de Limbik lob bulunur. Beynin iç kısmında, hafıza ve duyu düzenlemesinde görevlidir. Bu lobların bozulmasında felç, konuşma bozukluğu, hafıza kaybı ve kişilik bozulması oluşur.

Beyindeki Dört Lobun Oluşturduğu Beyin Bölümleri:

Ön Beyin: (Prosencephalon) En büyük kısımdır. En yüksek bilişsel fonksiyonları içerir. Serebrum uç beyindir ve dört duygunun işitme hariç işlevlerinin gelişmesini sağlar. Görme yetisini oluşturur. Koku alma duyusunu

doğruca hafızaya yollar. Hafıza merkezi kokunun bizdeki hatırasının duygusunu yaşamamızı sağlar. Gri madde ile kaplıdır. Sağ ve sol yarım küreden ibarettir. Sağ yarım küre, görsel, uzaysal farkındalık, düşünce, yaratıcılık görevini yapar. Sol yarım küre, mantıklı ve analitik düşünceyi sağlar.

Orta Beyin: (Mesencephalon) Duygusal yollarının buluşma ve refleks merkezidir.

Arka Beyin: (Rhombencephalon) Beyincik ve beyin sapını kapsar. Temel yaşam fonksiyonlarının ve motor koordinasyonunun otomatize edildiği bölgedir.

Beyin Sapı: Beynin üçüncü temel bölgesidir. Beynin alt kısmındadır. Göz hareketini sağlar. Nefes alıp verme sürecini gerçekleştirir, sinir sisteminin çalışmasını sağlar.

Pons: Beyin sapının tam ortasında bulunan, hayati yapıya sahip bir köprüdür. Beyin içerisinde iki yarım küre arasında iletimi sağlamaktadır. Sinir tellerinden oluşan bir yapıdadır. Beyin sapının orta kısmında, orta beyin ile omurilik soğanı (medulla) arasında yer alan ve beyincik ile diğer beyin bölümleri arasında köprü görevi gören, kalın sinir demetlerinden oluşan yapıdır. Temel işlevi, yüz hareketleri, denge, solunum ve bilinçaltı faaliyetlerini düzenlemek olan pons, hayatî fonksiyonların sürekliliğini sağlar.

Pons bölgesinde oluşan hasarlar veya tümörler, göz hareketlerinde anormallikler (şaşıklık/çift görme), yüz kaslarında zayıflık (sarkma), denge sorunları ve yutkunma, konuşma güçlükleri gibi ciddi semptomlara yol açabilir.

Beynin ayrıca özel yetenekleri de vardır. Mesela; duygusal entegrasyon yeteneği sayesinde organlardan gelen verileri toplar ve bunları anlamlı olguya dönüştürür. Beynin motor planlama ve yürütme yeteneği sayesinde bir hedefe ulaşmak için gerekli olan karmaşık hareketleri planlar, arka beyin hareketlerini koordine eder. Beyin duygusal düzenleme ve sosyal biliş yeteneğine de sahiptir yani impulslara giden emirleri eyleme döküp, empati kurma, sosyal ilişkiler kurma yeteneğinin önemli işlevidir.

Beyinde başka görev merkezleri de vardır. Beynin merkezinde yer alan Talamus iki loblu bir ara beyin yapısıdır. Bilinç uyku, uyanıklık döngüsü, duygusal bilgilerin filtrelenmesinde ve motor hareketlerin düzenlenmesinde rol oynar.

Hypotalamus: Hayati bir kontrol merkezidir. Beynin derinliklerinde ve talamusun altında yer alır ve vücudun iç dengesini sağlayan sinir sistemi ile endokrin sistemini birbirine bağlayan önemli bir merkezdir. Açlık, susuzluk işlevini düzenler, tansiyonu düzenler, kalp atışını dengeler. Hipofiz bezinin hemen altında bulunur.

Hipofiz Bezi: Bezelye büyük-lüğündedir beyin tabanında burun köprüsünün hemen arkasında yer alan temel bir endokrin bezidir. Vücudun hormonlarını yönetir.

Amigdala: Beynin temporal lobunda yer alan bademe benzeyen limbik sistem yapısıdır. Temel görevi korku, öfke endişe ve kaygı gibi duygusal tepkileri işlemek ve duygusal anıları depolamaktır. Hayatta kalmak reflekslerinde, tehlike tespitinde ve duygusal öğrenmede kritik rol oynar.

Görüyoruz ki beyin sürekli öğrenen ve gelişen bir organdır. Bu yüzden çok önemlidir. Mesela; Einstein'nın beyni incelendiğinde dehâsiyle ilgili sır perdesi aralanmamış ama beyinde sol elin parmaklarını denetleyen alanın genişlediği görülmüştür. Bu bölge beyin karteksinde omega işaretine benzer bir kıvrım oluşturmuştur. Aynı kıvrım sol elinin parmaklarını yoğun çalıştıran ve onlara hassas hareket becerisi kazandıran deneyimli kemancılarda da görülmüştür.

Beynin çalışmasının prensipleri vardır. Nöronlar (sinir hücreleri) arası sinaptik iletişimi, elektrokimyasal sinyaller üzerine kurulmuştur. Beyin farklı bölümler arasında uyumlu bir veri alışverişini bu sayede gerçekleştirebilir. Nöronlar çevresel uyarıları işleyerek motor ve bilişsel işlemlere yön verirler. Beyin snapslar sayesinde iletişim sağlar. Snapslar iki sinir hücresi arasındaki elektriksel ve kimyasal

iletişimi sağlayan boşluklardır. Beyin iyon hareketlerini düzenler. Nöron ağları süreçlerin koordinasyonunu destekler. Beyin dalgaları farklı aktiviteleri farklı frekanslarla kontrol eder. Beynin temel görevi; dokunma, görme, işitme duygularının algılanmasını, hafıza yardımıyla bilgilerin depolanmasını ve hatırlanmasını sağlar. Kas hareketlerinin düzenlenmesi ve koordinasyonu, duyguların tanınması ve yönetilmesi onun görevidir. Düşünme, problem çözme, karar verme süreçlerinden sorumludur. MR, PET, EEG gibi fonksiyonel görüntüleme yöntemleriyle beyin aktivitesine ilişkin bilgiler ölçülerek haritalandırılır.

Beynimizi sağlıklı tutmak için ise; Dünya Sağlık Örgütü'nün verilerine göre, öğrenmek, hareket halinde olmak, sosyalleşmek, topluma katkıda bulunmak, iyi uyku uyumak, beyin egzersizi yapmak, bol oksijen almak, sağlıklı beslenmek gerekiyor. Ben sevmek, iyilik yapmak ve olumlu düşünmenin, bir o kadar da inançlı ve amaçları olan insan olabilmenin, beyni sağlıklı tutacağına inanıyorum. Bilim insanları da ekran bağımlısı olmamayı, özellikle yürürken cep telefonu ile konuşmamayı, işlenmiş toksik gıdalardan uzak olmayı, metal içeren bölge balıklarını yememeyi öneriyor.

Aslında beyni yöneten varlık ruhtur. Ruh olmadan beyin çalışmaz ve beyin bedeni canlı tutamaz. İnsana baktığımızda onun ruh yönü ve beden yönü olan iki yönlü bir varlık olduğunu

görürüz. İnsanın beden yönü dünya maddelerinden oluşur ve görülür. Ama ruh yönü dünya maddelerinden oluşmadığı için ve bu yüzden ve süptil olduğu için görülmez. Ruhun sadece beden üzerindeki etkilerine bakarak onun hakkında dolaylı bilgi sahibi oluruz. Aynı şekilde ne olduğunu ve mahiyetini bilmediğimiz, görmediğimiz elektriğin de, etkilerini görüyor ve onu kullanıyoruz.

Hayatımızın çoğu zamanında, tekâmülümüze yön veren ruhumuzun çok özellikleri var. En önemli özelliği, ruh, şuur sahibidir yani kendisi ve çevresi hakkında bilgisi vardır. O bilgilerini geliştirebilir ve böylece tekâmül eder. Ruh bilgisini, kendinden hiç ayrılmayan Yüce Yaradan'ın bizzat kendinden verdiği akıl kanalıyla alır. Akıl, tecrübe ve bilgi ile gelişir. Tecrübeleri yapan, kendi bedenine hükmeden ruhtur. Yani piyanoyu çalan ruh ve akıldır. Piyano ise beyindir. Eğer piyanoyu çalan kişi tecrübesiz ve bilgisiz ise, piyanodan güzel sesler çıkmaz..

Akıl doğru bilgileri ayırt etmemizi sağlayan yönümüzdür. Akıl bilgileri edindikten sonra ruha benimsetir. Ruh beyni yönetir bu bilgilerle. Yani davranışı yapan ruh, bedene hükmeder. Akıl rehberliğinde olan ruh beyin sayesinde, beden dünyada ruhun yönetiminde dünyada insanın yaşamasını sağlar. İnsanın aslında, beden, ruh ve akıl yönü vardır. Bunlar birbirini etkileyen bir mekanizmadır. Düşünce ise

akılın duyulmayan sesidir ve sınırsızdır. Duygular ise düşüncenin insanda görünür halidir. Gözyaşı gibi, neşe gibi, öfke gibi...

Bu yüzden bu araştırmalar bana gösterdi ki, bilim insanları ruhu göremediği için beyni, bedenimizi ve organlarımızı yöneten, komuta eden olarak kabul ediyor. Ruhumuz, hiç beyin konusuna, araştırmaları için dâhil edilmemiş. Hâlbuki dikkatle bakıldığında, ruhun yaşadığı ağır bir travmanın duyguları beyin hormonlarını etkileyerek, kalbe aniden bir balyoz çarpar ve kalp kası fiziksel olarak şişer ve fiziksel olarak insan felç geçirir. Ruhun yaşadığı şiddetli bir travma veya üzüntü etten bir organı etkiliyorsa, beyni yöneten ruh ve akıl değil mi? Ruhun yaşadığı acı, beyni bir enerji olarak etkiler, beyindeki hormonlarını etkiler ve hormanlar da sinir hücrelerini etkileyerek fiziksel felç yaşar beden.

Vücut biliyoruz ki âlemler içinde âlemlerden oluşmuştur. Yani her organ ayrı bir âlemdir. Her sistem ve o sistemin organı farklı, fakat ayrı olmayıp, vücudun olmazsa olmaz parçaları olarak da birer âlemdir. Her organ kendi iç işlerinde serbest, dış işlerinde ise önce genel organizatör olan beyne, sonra da tümüyle ruhun komutasında dünyada yaşar. Yaradan'ın kurduğu düzene, daha geniş açıdan baktığımızda tüm makro ve mikro sistemler aynı kanunla hak ve adelet içinde çalışarak görevlerini yaparlar.

Ağaçlar Topraktan Büyümez

Richard Feynman

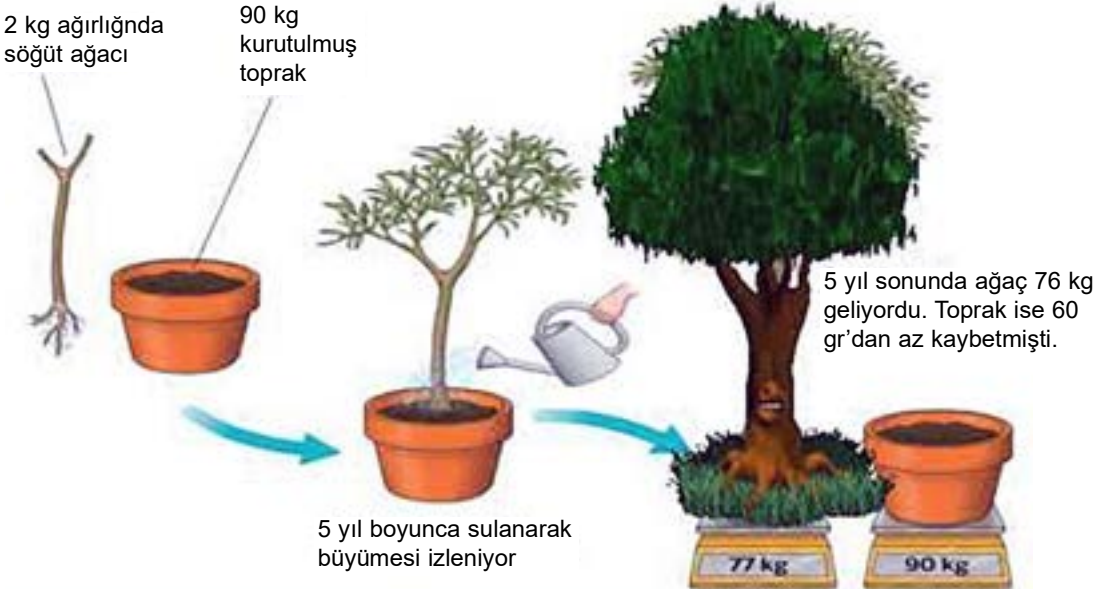
Bu bilginizdeki küçük bir boşluk değil. Bu fiziksel dünyanın nasıl işlediğine dair anlayışınızdaki devasa bir deliktir. Ve cevap, onu gerçekten gördüğümüzde, ağaçlar hava ve maddenin kendisi hakkındaki düşünce biçiminizi sarsacak. İzin verin göstereyim.

Ağaçların nereden geldiğini bildiğinizi sanıyorsunuz. Tabii ki biliyorsunuz. Binlerce kez gördünüz. Toprağa bir tohum ekersiniz, su verirsiniz. Aradan biraz zaman geçer ve sonunda yeşil bir şey yüzeyi delip gökyüzüne doğru uzanmaya başlar. Ağaçlar topraktan gelir. Bunu herkes bilir. Bu soru sormaya bile değmeyecek bir sorudur. Tabii bir istisna dışında. Çünkü burada kimsenin durup düşünmediği bir gerçek var. Yetişkin bir meşe ağacı yaklaşık 5.000 kilogram ağırlığındadır. Bazı ağaçlar çok daha fazla ağırlıktadır. Bu bir asır önce var olmayan tonlarca odun, kabuk, kök ve dalın artık var olması demektir. Peki soru şu: Tüm bu kütle nereden geldi? Öyle belirsizce ya da şairane

değil. Fiziksel olarak o 5.000 kilogramlık katı madde nereden geldi? Bariz cevap topraktır. Kökler derine iner. Ağaç bir şeyler çeker ve o şeyler ağaç olur. Bu kulağa doğruymuş gibi geliyor, bariz hissettiriyor.

Öyleyse test edelim. 1600'lü yıllarda Baptist Van Helmond adında Felemenk bir bilim insanı tarafından yapılan ünlü bir deney var. 2 kilogram ağırlığında bir Söğüt ağacı aldı ve onu 90 kilogramlık kurutulmuş toprağa dikti. 5 yıl boyunca suladı ve büyümesini izledi. Sonunda ağaç 76 kilogram geliyordu. 74 kilogramlık yeni bir kütle kazanmıştı. Sonra toprağı tekrar kuruttu ve tarttı. Toprak 60 gramdan daha az kaybetmişti. Sadece 60 gram. Ağaç 74 kilogram kazandı ve toprak neredeyse hiç

değişmedi. Peki diğer 73 kilogram 940 gram nereden geldi? Toprakтан değil. O herkesin dilinde olan cevap artık yok. Sayılar bu cevabı öldürdü. Bu çoğu insanın omuz silkip geçtiği andır. Anlamadıkları teknik bir açıklama, besinler veya kimya ile ilgili bir şey olduğunu düşünürler. Konuyu rafa kaldırıp unuturlar. Ama durun, geçmeyin. Çünkü az önce olan şey olağanüstüdür. 74 kilogramlık katı fiziksel maddenin neredeyse hiçlikten ortaya çıkışını izlediniz ve bunun nereden geldiğine dair hiçbir fikriniz yok. Bu bilginizdeki küçük bir boşluk değil. Bu fiziksel dünyanın nasıl işlediğine dair anlayışınızdaki devasa bir deliktir. Ve cevap onu gerçekten gördüğünüzde ağaçlar hava ve maddenin kendisi hakkındaki düşünce biçiminizi sarsacak. İzin verin göstereyim.

Buraya kadar tamam. Toprak bunu açıklamıyor ama su açıklıyor. Öyle değil mi? Ağaç sürekli su içer. Galonlarca su. Büyük bir meşe sıcak bir günde yaklaşık 400 litre su çeker. Bu bir asır boyunca sistemden geçen muazzam miktarda su demektir. Yani kütle sudan gelmeli. Bir sonraki belirgin cevap budur ve topraktan bile daha tatmin edici hissettirir. Çünkü bunu gerçekten hayal edebilirsiniz. Kökler suyu içer, su yukarı çıkar, ağaç büyür. Net, basit ve mantıklı. Ama bir istisna dışında. Aslında bu

da işe yaramıyor. Nedeni şudur. Su H_2O 'dur. İki hidrojen atomu ve bir oksijen atomu. Bir ağaç suyu işlediğinde onu parçalar ve hidrojeni kullanır. Oksijen ise havaya geri bırakılır, ki şu an soluduğunuz tüm oksijen aslında buradan gelir. Ancak hidrojen var olan en hafif elementtir. Kayda değer bir kütle oluşturmak için ondan inanılmaz miktarda toplamanız gerekir. Ve bunun ötesinde odun hidrojenen yapılmaz. Odun karbon-dan yapılır. Karbon her organik molekülün, her hücre duvarının, her ağaç lifinin omurgasıdır. Karbon hem ağırdır hem de yoğundur ve karbon herhangi bir ağacın kuru ağırlığının yaklaşık %50'sini oluşturur. Sorun şu: Toprakta yeterince karbon yok, suda da yok. Bir ağacın kökleri topraktan mineraller emer. Azot, fosfor, potasyum gibi şeyler. Ve bunlar biyolojik fonksiyonlar için önemlidir. Ancak tüm bu mineraller birlikte ağacın toplam kuru kütlelerinin belki %1 ila %2'sini oluşturur. Bir ağacın gövdesini oluşturan o devasa kütle için çok büyük bir kısmını topraktan çıkan hiçbir şeyle açıklayamayız. Her şey ortada. Matematik bu durumu kurtarmıyor. İstedığımız kadar köklerin su içtiğini düşünsek de o kütleyle topraktan çekilenler arasındaki uçurumu hiçbir rakam kapatamıyor. Böylece sizi gerçekten rahatsız hissettirmesi gereken bir problemle başbaşa kalıyorsunuz. Önünüzde

Richard Feynman

11 Mayıs 1918'de New York, ABD'de doğdu, 15 Şubat 1988'de Los Angeles, Kaliforniya'da öldü. II. Dünya Savaşı sonrası dönemde alanında en parlak, etkili ve ikonoklastik figür olarak kabul edilen Amerikalı bir teorik fizikçiydi. Feynman, kuantum elektrodinamiğini (ışık ve madde arasındaki etkileşim teorisini) yeniden yaptı ve böylece bilimin dalgaların ve parçacıkların doğasını anlama şeklini değiştirdi. Işık, radyo, elektrik ve manyetizmada çalışan tüm çeşitli fenomenleri deneysel olarak mükemmel bir pakette bir araya getiren bu çalışma için 1965'te Nobel Fizik Ödülü'ne layık görüldü. Nobel Ödülü'nün diğer ödül sahipleri Julian S. ABD'den Schwinger ve Japonya'dan Tomonaga Shin'ichiro, bağımsız olarak eşdeğer teoriler yaratmışlardı, ancak en özgün ve geniş kapsamlı olanı Feynman'inkiydi.

5.000 kilogramlık bir nesne duruyor. Onun 150 gramlık bir tohumdan büyüdüğünü biliyorsunuz ve kütlelerini açıklayamıyorsunuz. Toprakтан değil, sudan değil, yere giren ve görebildiğiniz hiçbir şeyden değil.

Cevap tamamen başka bir yerde. Çoğu kişinin bakmayı hiç düşünmediği bir yerde ve nerede olduğunu bulduğunuzda gördüğünüz her ağaca tamamen farklı bir gözle bakmanıza neden olacak. Kütle havadan geliyor. Hepsi bu. Cevap bu. Toprak değil, su değil, mineraller değil. Elinizde tutabileceğiniz veya yere girdiğini görebileceğiniz hiçbir şey değil. Bir ağacın neredeyse tüm fiziksel kütle, gövdesi, kabuğu, kökleri, dalları hepsi atmosferde yüzen görünmez bir gazdan geliyor: Karbondioksit (CO₂)

Şu an etrafınızdaki havanın %0,04'ünü oluşturan o şey. Ağaçlar işte bundan yapılmıştır. 5.000 kilogramlık bir Meşe en gerçek fiziksel anlamıyla katılmış havadır. Van Helmond deneyini yapıp kütlelenin nereye gittiğini bulamadığında cevap tüm o süre boyunca gözünün önündeydi. Sadece göremedi çünkü görünmezdi. Gerçekte olan şudur: Ağaçlar yapraklarındaki stoma adı verilen minicik gözenekler aracılığıyla atmosferden karbondioksit çekerler. CO₂ içeri akar. Ağaç onu parçalar.

O molekülden karbonu söker alır ve karbon atomlarını birbirine bağlayarak uzun karmaşık moleküller oluşturup ham yapı malzemesi olarak kullanır ve o moleküller her şey olur; Glikoz, selüloz, lignin, odunun o sert lifleri. Karbon söküldükten sonra geriye kalan oksijen havaya geri bırakılır ki bu yine sizin oksijen kaynağınızdır.

Ağaç temel olarak ince hava üzerinde bir söküm hattı çalıştırıyor. Görünmez molekülleri parçalara ayırıyor. Karbonu tutuyor ve oksijeni dışarı atıyor ve o karbon odun oluyor. Dokunabildiğiniz, kesebildiğiniz ve yakabildiğiniz katı, yoğun fiziksel odun. Bu bir mecaz değildir. Bu gerçek moleküler mekanizmadır. Bir saniye durun ve bunun ne anlama geldiğini düşünün. Her ahşap kalas ve şimdiye kadar inşa edilmiş her ev bir gaz olarak başladı. Her ahşap masa, her gemi, her orman, dokunduğunuz her kâğıt parçası bir zamanlar atmosferde süzülen görünmez CO₂ idi. Ağaçlar havaya uzanıp oradan maddeyi çeken ve enerji kaynağı olarak Güneş ışığından başka bir şey kullanmadan onu katı formda üst üste dizilen makinelerdir. Van Helmond kafasının karışmasında haklıydı. Sadece havayı tartmayı düşünmedi. Ve dürüst olmak gerekirse neden düşünsün ki? Katı bir şeyin görünmez bir şeyden geldiği fikri maddenin

Feynman diyagramları olarak bilinen parçacık etkileşimlerinin resimsel temsilleri de dahil olmak üzere icat ettiği problem çözme araçları, 20. yüzyılın ikinci yarısında teorik fiziğin birçok alanına nüfuz etti. New York'un Far Rockaway bölgesinde doğan Feynman, 19. yüzyılın sonlarında Amerika Birleşik Devletleri'ne göç eden Rus ve Polonyalı Yahudilerin soyundan geliyordu. Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde fizik okudu ve burada lisans tezi (1939) moleküllerdeki kuvvetleri hesaplamak için özgün ve kalıcı bir yaklaşım önerdi. Feynman doktorasını 1942'de Princeton Üniversitesi'nde aldı. Princeton'da danışmanı John Archibald Wheeler ile birlikte kuantum mekaniğine en az eylem ilkesiyle yönetilen bir yaklaşım geliştirdi. Bu yaklaşım, James Clerk Maxwell tarafından geliştirilen dalga yönelimli elektromanyetik resmi, tamamen uzay ve zamanda haritalanmış parçacık etkileşimlerine dayanan bir tabloyla değiştirdi. Aslında Feynman'ın yöntemi, bir parçacığın bir noktadan diğerine giderken alabileceği tüm olası yolların olasılıklarını hesapladı.

(Kaynak: Britannica Ansiklopedisi)

nasıl işlediğine dair tüm sezgilerinizi ihlal eder. Ama tam olarak budur. Gördüğünüz her ağaç kristalleşmiş atmosferdir. Bunu bir sindirin.

Sonra size nasıl olduğunu göstereyim. Okulda fotosentez kelimesini öğrendiniz. Muhtemelen Güneş ışığı, klorofil ve oksijen hakkında bir şeyler hatırlıyorsunuzdur. Sınavı geçtiniz ve devam ettiniz ama size gerçekten ne olduğu hiç gösterilmedi. Ve gerçekte olan şey bilinen evrendeki en sıradışı fiziksel süreçlerden biridir. Üzerinden düzgünce geçelim. Güneş ışığı bir yaprağa çarpar. O Güneş ışığı sadece sıcaklık veya parlaklık değildir. O saniyede 300 milyon metre hızla hareket eden elektromanyetik radyasyondur. Salınan elektro-

manyetik alanlardır. Atomlarınızı birarada tutan aynı temel kuvvet, mıknatısların, elektriğin ve kimyanın arkasındaki aynı kuvvet. O elektromanyetik dalgalar yaprağın hücreesindeki bir klorofil molekülüne çarptığında dikkat çekici bir şey olur. Işıktan gelen enerji klorofil molekülündeki bir elektron tarafından emilir ve o elektronu daha yüksek bir enerji seviyesine fırlatır. O enerjilenmiş elektron daha sonra elektron taşıma zinciri adı verilen bir molekül zinciri boyunca aktarılır. Ve hareket ettikçe hücrelerin iş yapmak için kullandığı enerji birimi olan adenozin trifosfatın (ATP) yapımına güç verir. Bu ışık reaksiyonudur. Elektromanyetik radyasyondan yakalanan ve kimyasal formda depolanan enerji.

Şimdi bitki o depolanmış enerjiyi neredeyse inanılmaz bir şey yapmak için kullanır. Tamamen kararlı olan ve parçalanmaya hiç niyeti olmayan CO₂ molekülünü alır ve onu zorla açar. Karbonu söküp alır ve o karbonu formülü C₆, H₁₂, O₆ olan basit bir şeker yani glikoz inşa etmek için kullanır. 6 karbon atomu hidrojen ve oksijen eklenerek birbirine bağlanır. Glikoz bu süreçteki ilk katı şeydir. Görünmez atmosferik gazın, ağacın kullanabileceği gerçek bir fiziksel moleküle dönüştüğü ilk an.

Sonra ağaç o glikozu alır ve daha da etkileyici bir şey yapar. Binlerce glikoz molekülünü selüloz adı verilen uzun, tekrarlayan zincirler halinde birbirine bağlar. Selüloz bitki hücre duvarlarındaki ana yapısal malzemedir. Ayrıca hücreler arasındaki boşlukları dolduran, oduna sertliğini ve dayanıklılığını veren lignini oluşturur. Selüloz ve lignin odunun asıl maddesidir ve tüm o molekülleri birarada tutan kimyasal bağlar, dünya üzerindeki her ormandaki her ağaçta bulunan her selüloz zincirindeki, her karbon atomu arasındaki o bağlar elektromanyetikdir. Aynı kuvvet, her zaman aynı kuvvet. Güneş ışığı yani elektromanyetik radyasyon bir yaprağa çarpar. Enerji yakalanır ve havadan çekilen karbon atomları arasında elektromanyetik kimyasal bağlar kurmak için kullanılır. O bağlar glikozu inşa eder. Glikoz

selülozu inşa eder. Selüloz odunu inşa eder. Elektromanyetik enerji katı madde olur. Bu basitleştirilmiş bir versiyon değil. Gerçekten gerçekte olan budur.

Şimdi bunu alın ve bir adım daha ileri götürün. Çünkü sadece ağaçlarda bitmekle kalmıyor. Yemek yiyor-sunuz. O yemekler çoğunlukla bitkilere. Ya doğrudan bitki yersiniz ya da o bitkilerle beslenen hayvanları, hattâ o hayvanları yiyen diğer canlıları. Sonuç değişmez. Tükettiğiniz her kalori havadan karbon çekerek

büyüyen bir şeye dayanır. Bu da şu anlama gelir. Kaslarınızdaki, kemiklerinizdeki, beyninizdeki karbon şu an vücudunuzdaki her hücredeki o karbon çok da uzun olmayan bir süre önce atmosferik CO₂ idi. Biz topraktan yapılmadık veya sudan yapılmadık. Biz elektromanyetik bağlarla birbirine dikilmiş ve kadim Güneş ışığıyla güçlendirilmiş, yeniden düzenlenmiş havayız.

Vücudunuzdaki her karbon atomunun bir geçmişi var. Atmosferde CO₂ olarak süzüldü. Bir bitki onu içeri aldı, söktü ve glikoz olarak inşa etti. Bir şey o bitkiyi yedi. Başka bir şey onu yedi. Sonunda karbon yemeğinize girdi. Sonra vücudunuza geçerek bizi fiziksel olarak biz yapan molekülleri oluşturdu. Ve atmosferde olmadan önce o karbon başka bir organizmadaydı. O organizma öldü, çürüdü ve karbonu tekrar CO₂ olarak serbest bıraktı ki, bir sonraki bitki onu yakalayana kadar süzölsün. Karbon milyarlarca yıldır canlılar ve atmosfer arasında döngü halindedir. Biz bizden önce sayısız başka şeyin parçası olmuş ve bizden sonra da sayısız başka şeyin parçası olacak atomların geçici bir düzenlemesiyiz.

Bu felsefe değil. Bu kimyadır. Bir çiçeğin biyolojisini anladığımızda güzelliğini kaybetmediğinden

bahseder. Aksine bir şeyler kazanır. Gerçekte ne olduğunu bilmek bir ağaca bakma deneyimini basitleştirmez. Onu derinleştirir. Çünkü artık bir Meşeye baktığınızda bir şekilde ayağa kalkıp kabuk bağlamış bir toprak yığını görmüyorsunuz. Katılmış yüzlerce yıllık Güneş ışığını görüyorsunuz. 150 milyon kilometre ötedeki bir yıldızdan yakalanan elektromanyetik enerjiyi görüyorsunuz. İnce havadan çekilen karbon atomları arasında kimyasal bağlar kurmak için kullanılan atom atom üst üste dizilerek üzerine tırmanabileceğiniz, yontabileceğiniz ve altında oturabileceğiniz bir şeye dönüşmüş enerjiyi görüyorsunuz.

Ağaç topraktan çekmiyor. Ağaç gökyüzünden, Güneşten, havanın kendisinden çekiyor. Ve siz onun yanında durup ona bakan siz, aynı sürecin bir parçasısınız. Farklı bir düzenleme, aynı mekanizma, yakalanan Güneş ışığı, bağlanan karbon, inşa edilen madde. Siz ve ağaç aynı temel numarayı sadece farklı yönlerde sergiliyorsunuz. Dünya'yı olduğu gibi görmek istiyorsanız şunu bilmenizi isterim. Asla görüldüğü gibi değil.

Kaynak: Feynman, karbon bağlarındaki yanmayı ve depolanmış Güneş enerjisini açıklıyor.
https://www.feynmanlectures.caltech.edu/I_01.html

“Akışın Gücü” Kitabının Anlamlı Rastlantılarla Yaşamınızı
Dönüştürmenizi Sağlayacak Pratik Yöntemler

Akış Egzersizi: Katkıyı Görün

Yazarlar: Charlene Belitz ve Meg Lundstrom
Çeviren: Nelda İnan

Değerli okuyucularımız, yazarlarımız geçen ay “Kendinizi Sevin” başlığı altında kendimizi sevebilmenin gerçek anlamda büyük bir sıçrama olduğunu söylemişlerdi. Zira, başkalarını sevmek, kendimizi sevmekten daha zordu bizim için. Çünkü iş eşimizi, bebeklerimizi, ebeveynlerimizi, evimizdeki köpeğimizi, kedimizi, çiçeklerimizi sevmeye geldiğinde kalbimizi daha rahatça açabildiğimizi görüyorduk.

Tesirler âleminde yaşayan insanoğlu elbette her şeyle bağ içinde olan bir varlıktır. Başkalarını sevmek aslında kendimizi de sevmek anlamına gelse bile, bunu doğrudan yani direkt bir yoldan hissetmek yazarlarımıza göre duygularımızı da dönüştürebilecek ve bizi yeniye açabilecek bir kazanım olabilirdi.

Kendimizi sevmenin bir yolu da başkalarını tüm kusurlarıyla da birlikte tüm kalbimizle kabul etmeyi başarmaktan geçiyordu. Kendimize şefkatli gözlerle mi yoksa sert mi bakıyorduk? Bunu anlamak zor olmasa gerekti, zira birisine aniden çemkirdiğimiz bir ân’a geri döndüğümüzde, onun öncesini ve sonrasını hatırlayabilirdik. Kim bilir o çemkirmeyi yapabilmek için kendimizi ne denli aşığılanmış veya küçümsenmiş hissetmiştik.

Zira kendini kötü hisseden insanların yaptığı en kolay şey bunu başkalarına kolayca boca edebilmeleriydi. Bu bir zincirleme reaksiyon idi ve böylece biz de onların kendilerini kötü hissetmelerine neden oluyorduk neticede. Yazarlarımıza göre asıl olan şey, kim olduğumuzla ilgili net bir karara varmamız ve sonra da bize ne yapılırsa yapılsın, bunları şahsımıza dönük hakaretler olarak algılamamız gerektiği idi.

Geçen ayın en ilgi çekici bölümünü “Şeyleri Olduğu Gibi Kabul Edin” başlığı altında Lao Tzu’nun, atı kaybolan yaşlı bir çiftçiye ve köylüleri anlattığı meşhur hikâyesi oluşturmuştu.

Yazarlarımız şeyleri olduğu gibi kabul etmemizin, ileriye doğru adım atabilmek için bize mesafe tanıyabileceğini vurgulamıştı. İşte bu nedenle, olanları eleştirmek için zaman ve enerji harcamaz, bunun yerine enerjimizi bir sonraki adımda neler yapabileceğimizi düşünmek için kullanabilirdik. Yine aynı mantıkla, şeyleri olduğu gibi kabul etmek, durumlara, olaylara ve şartlara berrak ve önyargısız gözlerle bakabilmemizi sağlayabilirdi.

Geçen sayımızın belki de en çarpıcı cümlesi şu olmuştu:

“Kalbimizin sesini dinleyip, neyi yapmamız gerekiyor ise onu yapmak ama yargılamayı Evrene bırakmak en iyisidir.”

Bu ay konumuza yukarıda anlatılanların akış egzersizi olan: “Katkıyı Görün” başlığıyla ve çalışmasıyla devam ediyoruz.

K abul etmeyi öğrenmenin bir yolu da karşınıza çıkan her şeyin sizi daha büyük bir anlayışa doğru götürecektir. Öğretmeniniz olduğunuzu düşünmekten geçer. Önünüzdeki birkaç gün boyunca konuşacağınız her kişi için kendinize şunları sorun: “Bu kişi bana hangi değeri tanıtıyor?”, “Bu olayın bana öğretmek istediği şey nedir?”. Cevaplarınızı yanınızda taşıdığınız bir küçük not defterine yazın.

Nelson Mandela şöyle demişti: “En derin korkumuz yetersiz olmamız değildir. En derin korkumuz, ölçüler ötesinde güçlü olmamızdır. Bizi en çok korkutan, karanlığımız değil, ışığımızdır.”

Kendimize sorarız: “Ben kimim ki parlak, muhteşem, yetenekli ve harika olayım?” Asıl soru şu: Neden olmaysın? Sen Tanrı’nın bir çocuğusun. Kendini küçültmen Dünya’ya hizmet

etmez. Başkaları senin yanında güven-siz hissetmesin diye kendini geri çek-mekte aydınlatıcı hiçbir şey yoktur.

Biz içimizdeki Tanrı'nın ihtişamını ortaya koymak için doğduk. Bu sadece bazılarımızın içinde değil, herkesin içinde var. Kendi ışığımızın parlamasına izin verdiğimizde, farkında olmadan başkalarına da aynısını yapmaları için izin vermiş oluruz.

Kendi korkularımızdan özgürleşti-ğimizde, varlığımız da doğal olarak başkalarını özgürleştirir.

Bu, ışığının parlamasına izin ver-menizle ilgili bir tekniktir. Dünya'ya senin ve yalnızca senin katkıda bulun-man gereken bir şey var. Kimse senin gibi gülümsemiyor, senin gibi düşün-müyor, senin gibi yürümüyor. Senin verdiğini başka bir kimse veremiyor. Sen bütünün biricik parçasısın.

“Kendini ifade etme”, senin kim olduğunu paylaşma şeklindedir. Bu, senin kim olduğunu başkalarının nasıl bildiğidir. Bu senin varlığının her yönünü içine alır. Bu giydiğin kıyafetlerdir, bu senin davranış biçi-mindir, yaptığın işler, ettiğin dualardır, yetiştirdiğin evlatlardır, kullandığın arabalardır, ardından koştuğun doğru-lardır, yediğin yemektir, verdiğin hizmetlerdir.

“Kendini ifade etme” bir çeşit aktif keşiftir, genişlemedir ve büyümedir. Bu

Dünyayla nasıl meşgul olduğundur ve bunu bilinçlice yapıyorsan eğer sana araştırman ve öğrenmen için sınırsız fırsatlar sunar. Kendinin ne kadar çok farkındaysan, kendini o derece doğru biçimde ifade edersin. Kendini ve diğerlerini ne denli daha fazla kabul ediyorsan, kendini tüm yaratıcılığınla ve zenginliğininle ifade etmede daha da özgür hissedersin. Eğer farkındalık ve kabul etme eyleminiz, nefesi içinize çekmekse, kendini ifade etme de nefesi dışarıya vermektir. Kendinizi ifade etmenin sayısız yolları vardır. Bu süreci başlatabilmenizi sağlayacak birkaçı aşağıdadır:

Yaratıcılık: Bir aktiviteyi bir sanat olarak etiketlememizdeki asıl gerçek, onu bir meşguliyet olarak tanımlayıp, içsel yaratıcılığımızın nereden nereye geldiğini görebilmemiz ve bundan hoşnut olmamız için onu sergileye-ceğimiz özel binalar inşa etmemizdir. Sizin de içinizde bir sanatçı, bir dansçı, bir şarkıcı, bir müzisyen, bir yazar, bir iç mimar, bir moda tasarımcısı, bir şef, bir marangoz yatıyor olabilir. Kendinizin bu yönlerini dışarıya ifade etmenin anahtarı, yaptığımız işten keyif almanızdır. Yani sadece o iş olduğu için keyif almalı, öğrenmeyi öğren-menin hatırına öğrenmeli, ürüne odak-lanmak yerine sürecin her safhasına ince ayrıntılarla odaklanmanız gerekmektedir. Sonuç sizin kendinizle sürekl-i olarak iletişim halinde olmanız ve özünüzü genişletmenizdir. Bir kursa yazılın, sizin gibi olanlarla araştırmalar

yapın, uğraştığınız konularda yazılar yazan dergilere abone olun. Risk alın ve yaşamınızın içindeki neşe ve keyfin nasıl ortaya çıktığını deneyimleyin.

İlişkiler: Başkalarıyla birlikte olmak, hem farkındalığı, yaratıcılığı ve tutkuyu gerektirir hem de onları doğru-
rup, ortaya çıkarır. Âşık olduklarınız, aileniz, arkadaşlarımız ve çalışma arkadaşlarımız kendinizin bilmediğiniz yönlerini size gösterebilir ve gerçekte kim olduğunuzu öğrenmeniz için içinizde mücadele ortamı yaratır. İlişkiler özen ve dikkat gerektirir: eğer dikkatli olmazsanız, kendinizi hâlâ eski rollerinizde bulabilirsiniz, diğer bir deyişle sadece fiziken oradasınızdır ama ruhunuz başka yerdedir. Ama kendinizin ve diğerlerinin özüyle birebir iletişim halindeyseniz, benzerlikleri yakalayabilir ve akışın elemanı olabilecek temeldeki birliği görebilirsiniz.

Ruhsallık: Daha büyük olanla yani bütünlüğün kendisiyle birlik uyum ve bağ içinde olmanızı sağlayacaktır. Ruhsallık ilgi halkanızı genişletecek ve sizi akışın enerjisini almaya uygun hale getirecektir. Eğer sizi besleyen bir spiritle yaklaşımınız varsa, o ortama daha da derinlemesine dalmalısınız. Eğer böyle değilseniz, dua ederek, meditasyon yaparak ve rehberlik yardımı talep ederek başlayabilirsiniz. Ardından bir kitabevine giderek dinler ve felsefe bölümlerini ziyaret edebilirsiniz. Yerel dini mabetlere gidebilir, topluluklara dâhil olabilir ve meditasyon merkezle-

rine abone olabilirsiniz. Sizi bunlardan alıkoyan ne olabilir ki? Alıcı olun ve keşiflere ve yolunuzu işaret eren eşzamanlılıklara açık olun.

Akış Egzersizleri:

Kendinizi İfade Etme Biçiminizi Geliştirin

Bir parça kâğıt alarak, üzerine ya da güncenizin sayfalarına başkalarının gözünde sizin şu an kim olduğunuzu tanımlayan her şeyi not edin. Hayatınızın her alanını buna dâhil edin; fiziksel, zihinsel, duygusal, spiritüel, aile, iş, oyun vs. Oraya sizi mutlu eden şeylerin yanısıra farklı olmasını dilediğiniz şeyleri de yazın.

Listeyi gözden geçirin ve kalbinize iyi gelenlerin yanına yıldızlar koyun. Sizi artık temsil etmediğine kani olduğunuz ifadelerin yanına da tire işareti koyun.

Şimdi temiz bir sayfaya yalnızca yıldızlı ifadelerinizi yazın yeniden. Belki yeni bir şeyler de ekleyebilirsiniz bu arada. Bu alacağınız ve nefesinizi kesecek olan bir risk de olabilir. Bu sizin geleceğiniz için hazırladığınız bir kontrol listesidir.

Mutluluğunuzun Ardından Gidin

Neler sizi tâ içinizden gülümsetiyor. İçinizi neler ürpertiyor? Neler önünüzde yeni ufuklar açıyor? Neler size barış ve uyum getiriyor?

Temiz bir sayfaya sevdiğiniz her şeyi yazın. Belirgin ifadeler yazın: Leylak mavisi, sonbahar gününde sıcak elma şarabı, bir yatağa bir kitapla birlikte kıvrılıp yatmak gibi... Uzun bir koşunun ardından hissettiğiniz duygular hem yorucu hem de keyif verici miydi? Ayrıntılara odaklanın ve neler hissettiğinizin hiçbir detayını gözden kaçırmayın. Neye bakmayı seviyorsunuz? Yoksa işitmeyi mi, koku almayı mı, tatmayı mı, hissetmeyi mi? Özellikle

ilişkilerinize dikkat edin: romantik mi, ailevi mi, ebeveynlerinize mi ilgili, evlatlarınızla mı ilgili, arkadaşlarınızla mı ilgili? Listelenecek başka şey kalmayana kadar devam edin.

Kendinizi ifade etme yolunda rutin biçimde ele aldığınız ve artık alışkanlık haline getirmiş olduklarınızın üstünü çezebilirsiniz. Kısa vade yeni başlamak istediğiniz farklı ifade edişler ortaya çıkmış olabilir, bunları listenize dâhil edin. Kendinizi kişisel olarak ve özel hayatınızda ve de profesyonel hayatınızda, halkın içinde nasıl ifade ediyor olduğunuzun farkına vardıkça listeye yeni maddeler ekleyebilirsiniz elbette.

Hayattaki Misyonunuzu ve Amacınızı Tam Olarak İfade Edin

Hayattaki amacınızla ilgili net bir duygunuzun olması size odaklanma ve kararlılık sağlayacak ve her günkü kararlarınızı ve eylemlerinizi çerçeveleyebilmeniz için de size daha büyük fotoğrafı gösterecektir. Öncelikle kendinize, en azından bir saat boyunca, kimsenin sizi rahatsız etmeyeceği sessiz bir yer bulun ve zaman ayırın. Sonra da önceki egzersizlerden

kazandığımız fikirleri ve düşünceleri zihninizden geçirin. Öncelikleriniz üzerinde kafa yorun: Sadece düşündükleriniz üzerinde değil, zamanınızı ve paranızı kimlerle ve nasıl harcadığımız bağlamında ortaya koyduklarınız üzerinde de kafa yorun. Şimdi bu düşünce ve duygularla dolu biçimde, elinize bir kalem alarak, kâğıda şunları yazın:

1. Hayatınızın size önemli görünen yönleri hakkında birçok kısa cümleler yazın. Örneğin, ailenize duyduğunuz sevginiz, kendinizin ve onların güvenliğiyle ilgili kaygınız, iş yerinizdeki motivasyonlarınız v.s.

2. Her yazdığımız cümlede onun özünü yansıtan bir sözcüğü seçin. Örneğin: öğretmen, şefkat gösteren, öğrenen, eve ekmek getiren.

3. Bu sözcükleri, amacınızı ifade eden bir cümleye dönüştürün şimdi: “Hayattaki amacım.....” ya da “Hayattaki misyonum.....” gibi. Sonra da her bir cümleyi sizinle rezonansa geçecek biçimde modifiye edin. Üzerinde çalışmaya devam edin tâ ki içinizdeki o bölüm kendinin işitilmiş olduğunu hissetsin. Bunu yaparken kendinizi sessizlik ve sükûnet içinde hissedebilir ve hattâ ağlayabilirsiniz. Bu cümle üzerinde sizi tam anlamıyla ifade ettiğini hissedene kadar çalışmaya devam etmelisiniz.

4. Bu amacı temsil eden bir sembol hayal edin: Bu bir mum, bir çiçek, bir kitap, bir resim, rüzgâr, Güneşin

doğuşu, özel bir renk, bir pırıltı, heyecandan ürperme hissi, huzur duygusu, bir nota veya bir şarkı, bir sözcük, bir mantra, bir dua olabilir. Sembolünüz oldukça kişiseldir ve onu gördüğünüzde, onun sizi yansıttığını anlarsınız.

5. Bu sembolü her günkü yaşamınıza nasıl entegre edebileceğinize karar verin. Bu sembol eğer bir mum ise, odanıza ve masanızın üzerine mumlar koyun. Bir renk ise, evinizi ve ofisinizi bu renkle donatın. Hangi şey sizin sembolünüz ise onu yakınınızda tutun. Kararlar verirken (özellikle de kendinizi ifade etmede) bu sembolünüzü kullanın. Önünüzde duran opsiyonları dikkate alın, sonra da sembolünüze bakın, onu dinleyin ve hissedin. Misyonunuzu ifade eden cümleyi gözden geçirin ve öncelikleriniz hakkında düşünün.

6. Nazikçe birkaç gün öncesine dönün. Hangi eylemleriniz misyonunuzla eşleşmişti? Misyonunuzu daha da ileriye taşımak için şimdi ne yapıyorsunuz?

7. Misyonunuzu daha ileriye götürecek üç eylem yazın. Buna, bir hafta içinde yapacağınız iki eylem daha ekleyin. Sonra bir tane daha seçin. Bu, bir yılın sonunda sizin ortaya koyacağımız daha büyük bir mücadele olsun.

8. Misyon planlarınız için onaylamalar ve imgelemeler yaratın.

Gelecek AY: “Destekleyici Bir İşsel İklim” başlığıyla devam edeceğiz.

Gizli Merdiven

Kryon Celsesi

19 Ağustos 2025

Medyum: Lee Carroll

Çeviren: Emine Kayserilioğlu

Sevgili dostlarım, selâmlar. Ben manyetik hizmetten Kryon.Bu akşamki konumuz gizli bir merdiven.

Şimdi sevgili dostlarım, şunu anlamalısınız ki, bu elbette bir metafor. Bunu daha önce Canlı kanal yayınında bir kez vermiştim ve şimdi size de vermek istiyorum: Merdiven... Aslında tam olarak bir merdiven değil ve gizli olmak da aslında bir sır değil, bilmediğiniz sürece. Yani, düşündüğünüz gibi sizden saklanan bir şey değil, sadece kimse size söylemediği için gizli. İşte öncül: Hayatınızı, doğumdan ölüme kadar her şeyi hayal etmenizi istiyorum. Çok uzun bir merdiven var, belki de dairesel

olanlardan biri, gökyüzüne doğru dümdüz yükseliyor diyebilirsiniz ve bu sizin hayatınızı temsil ediyor. Merdivenden başlıyorsunuz, tepede bitiriyorsunuz diyebilirsiniz, cennete doğru tırmanıyorsunuz.

İşte metafor bu. Hayatınız bir merdiven. Ama size göstermek istediğimiz şey şu: Bu gizli merdiveni de içerecek şekilde algıda bir değişiklik var, birazdan bundan bahsedeceğiz. Algı şu ki, bu videoda kendileriyle ilgilenen, özellikle de bu videoyu izleyen herkes, ışık işçilerinin yolunu gösteriyor. Hayatta, özellikle de maneviyatta nasıl ilerleyeceğinize dair bir fikriniz var. Kendinizi nasıl geliştirirsiniz, korkularınızdan

nasıl kurtulursunuz, günlük olarak başarmak istediğiniz şeyleri nasıl başarabilirsiniz? Bu süreç değişmeye

başlıyor ve daha fazla şefkat, daha fazla nezaket içeriyor. Peki, bu süreç nasıl işliyor? Ve sizin için gerçekleşen süreç, gerçekliğinizde alıştığımız doğrusal süreçler olacaktır ve elbette dinleyecek birini veya size yardımcı olacak bir koç bulacaksınız.

Belki bir kursa katılabilirsiniz, belki de bu süreçte size yardımcı olacak bir şeye, hattâ okuyacağınız bir kitaba başvurabilirsiniz. Bu son derece yaygın bir durum ve dünyada yeni bir şey öğrenme zamanı geldiğinde size öğretilen şey de bu: Bir kursa gidersiniz, okula gidersiniz, bir kitap okursunuz. Bunlar alıştığımız şeyler. Bu, sizin için gerçek olan, algınız diyebileceğiniz doğrusal bir süreç. Ya farklı olsaydı? Size her zaman bu merdivende olduğunuzu söylemek için buradayım.

Ya bunun yanında hiç görmediğiniz, belki de görünmez dediğiniz başka bir merdiven olsaydı? Çünkü size hiç anlatılmadı. İşte biz de sizin için manevi olarak bu tür şeylere bakıyoruz. Peki, bu diğer merdiven nedir? Size

söyleyeyim, sizinle aynı anda var olan bir merdiven; belki de yanında değil ama yanında olması bu metafor için yeterli. Ve bu merdiven, ruhunuzun yaşam yolculuğunuzda yer almasını temsil ediyor. Ruhunuz her zaman sizinle birlikte. Şimdi bu, bazı şeylerden farklı bir bakış açısı. Size söylenen şeylerden bazıları, belki de ruhunuzun perdenin öbür tarafında sizi beklediğidir ve biz size bunun eski bir bilgi olduğunu, daha büyük bir gerçeğin şu olduğunu söylemek için buradayız: Ruhunuz her zaman sizinle birlikte olmuştur, sizinle birlikte gelir ve aynı zamanda perdenin öbür tarafındadır. Şimdi bu 3 boyutlu mantık da bazılarını rahatsız ediyor, "Bir dakika, nasıl aynı anda iki yerde olabilir?" diyorlar. Cevap evet, çok boyutlu şeyler 3 boyutlu şeyler değildir, ruhunuz aynı anda birçok yerde olabilir, ama bana inanın, sizinle birlikte.

Tüm yaşamınız boyunca, bir düzeyde ruhunuz sizinle birlikte var olur. Kadim bilgiler, varlığımızın bir parçasıdır. Merkabah dediğiniz şey, o güzel ruhunuzun, o yaşam benliğinizin bir parçasıdır; sizinle gelir, sizinle kalır, sizin bir parçanızdır, aynı zamanda perdenin diğer tarafındadır. Onu çok büyük, her yerde olabilecek bir şey olarak düşünün. Peki, hayal ettiğiniz merdivende hayatınıza devam ederken o ruh nerede? Cevap şu: Ruhunuz gizli bir merdivende. O merdivenin rengi ne olabilir? Altın. Çok güzel, çok boyutlu bir biçimde yanınızda var oluyor. Ruhunuz kim? Sizsiniz. O ruh, daha

yüksek benliğinizi temsil eder. Bazı insanlar ruha daha yüksek benlik derler, bu tam olarak doğru değil ama ruhunuzda bu daha yüksek benliğin özellikleri var. Kesinlikle, o da sizin bir parçanız. Ama ruhunuz sizinle birlikte yolculukta, bunu anlayın. Ve o ikinci merdiven, tıpkı sizinki gibi desenlenmiş, sizinkinin yanında dümdüz yukarı çıkıyor. Bu da her zaman orada olduğu anlamına geliyor. Şimdi bir an duralım ve tekrar edelim: Ruhunuzun merdiveni, hayatınızın merdiveni, her zaman oradaydı.

Ve siz sonra yıl yıl hayat merdivenlerini tırmanırsınız ve o merdivenlerin hayatınızın parçalarını temsil ettiğini görürsünüz; ruhunuz da oradadır, kesinlikle oradadır, arkanızda değildir, üstünüzde değildir. O, sizin altınızda değil, sizinle birlikte ve bu yüzden tam olarak sizinle aynı anda, adım adım merdiveni tırmanıyor çünkü o sizin bir parçanız. Ya uzanıp ona dokunabilseydiniz? Ya istediğiniz zaman durup belki de merdiveninizin yanındaki küçük bir kapıyı açıp diğer merdiveni görebilseydiniz? Ya o küçük kapıyı açtığınızda yardım, sevgi, tebrikler, iyilikseverlik gibi harika şeyler çıksaydı? Çünkü bunlar sizin ruhunuzda var. Birçoğunuz size anlatacaklarımı anlamaya başlıyorsunuz. O gizli merdiven sadece bir sır çünkü kimse size orada olduğunu söylemedi. Anladığınız ve fark ettiğiniz anda, orada olduğunu biliyorsunuz, artık bir sır değil. Bu size ait değilmiş gibi görünebilir. Ama bir Ölüme Yakın Deneyimi yaşayanlar, bir anlığına Ruh

merdivenine geçerler; bu merdiven ise sevgi, şefkat, güzellik ve nezaket dolu bir dünyaya açılır. Bu gizli merdiven asıl merdivendir; oysa hayatınızın merdiveni geçici olandır. Peki ya bu iki merdiven birbiriyle birleşseydi? Bu durum, Yükselmiş bir İnsan Varlığı ortaya çıkarırdı. Niyetinizle, Ruhunuzun merdiveniyle bağlantı kurmanızı sağlayacak kapıyı aralayabilirsiniz. Yapılan davet, işte o gizli merdiveni bulmanız yönündedir.

Diğer merdivene yolculuk hiç de sıradan değil. Sevgi, şefkat, nezaket ve güzelliğin muhteşem yeni bir dünyasına açılıyor ve geri dönmek bile istemiyorsunuz, çünkü gerçeği görüyorsunuz. Diğer merdiven gerçek olan, üzerinde olduğunuz merdivense geçici olan, Dünya'daki merdiven. O kısmı anladınız mı? Diğer merdiven gizli olan, gerçek olan, üzerinde olduğunuz merdiven. Gezegendeki bir ifadeniz olan ise geçici olan.

Ya her zaman birbirine bağlı olmaları gerekiyorsa, ya bağlı olsalardı, ya biri diğerine karışsaydı ne olurdu? Cevap, yükselmiş bir insan varlığıdır. Başka bir yerde olan bir ruh demedim, yükselmiş bir insan varlığı dedim. İşte bunun için çabalarsınız; içinizdeki her şeyi değiştirecek kadar ilâhi parçanızla bütünleşmek, karanlıkla savaşıma ve korkudan uzak durma yeteneği, hayatınızda neşeli ve iyilik-sever olma yeteneği, eğlenme ve neşe duyma yeteneği, iç çocuğunuzu bulma yeteneği. Çünkü o ruhun bir parçasıdır.

İşte sahip olacağınız şey bu olurdu. Parmaklarınızın ucunda ustalık bilgisine sahip olurdunuz, kendi bilincinizle bile kendinizi iyileştirebilirdiniz. İşte bu olurdu, işte bunun için çabalarsınız. Kaçınız kurslara katılmak veya kitaplar okumak yerine, niyetle açacağınız o küçük kapıdan geçme seçeneğiniz olduğunun farkındasınız?

Sevgili ruh, bir an için uzanıp diğer merdiveni tutmama ve ruhumu kucaklamama izin ver. Tek gereken niyet. Ve aniden sezgiyle dolup taşarsınız; bu sezgi kitabın size verebileceği veya aldığınız kursa yardımcı olabilecek şeyleri verecektir. Bu tür şeylerin hepsi hayatınızın başından beri sizindir. Peki, birçoğunuzun çocukları var veya oldu. İlk yıllarda başka varlıklarla konuştuklarını hatırlıyor musunuz? Belki de konuşuyorlarmış gibi yapıyorlardı ya da sizin bile bilmediğiniz bir tür hayatları vardı. O yıllarda ikisi de hâlâ bu durumun içindeydiler.

Bunu sorgulayacak ya da ne olduğunu bile bilecek zekâyâ sahip olmamak, işte bu çocuksu olan şey... İşte bu içimizdeki çocuk, işte sahip oldukları neşenin güzelliği bu ve sonra elbette hayat devreye girdi ve o diğer merdiven kayboldu. Davet olunmak zorunda değilsiniz sevgili dostlarım, ruhunuzu onunla birlikte olarak, insan bilincini insan ruhuyla birleştirerek, daha büyük gerçeği bularak ve ustalığı keşfederek geliştirebileceğiniz gizli merdiveni bulun. Bu günün mesajı budur. Ve de öyledir.

